

ת"פ 40239/09/17 - מדינת ישראל נגד אלון ויצמן

בית המשפט המחוזי בירושלים
ת"פ 40239-09-17 מדינת ישראל נ' ויצמן
לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר
המאשימה
נגד
הנאשם
אלון ויצמן
באת-כוח המאשימה: עו"ד מרים בן-גל (פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי))
באי-כוח הנאשם: עו"ד גבי שמואלי, עו"ד אורלי אוחנה

גזר דין

בהתאם להכרעת הדין מיום 15.7.2019, הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות הבאות: **שלוש** עבירות של **ייבוא סם מסוכן עם אחרים**, לפי סעיפים 13 ו-19א בפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), התשל"ג-1973 (להלן - **פקודת הסמים**); **שלוש** עבירות של **סחר בסם מסוכן**, לפי סעיפים 13 ו-19א בפקודת הסמים; **שתי** עבירות של **ניסיון סחר בסם מסוכן**, לפי סעיפים 13 ו-19א בפקודת הסמים וסעיף 25 בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**); **עבירה של השמדת ראיה**, לפי סעיף 242 בחוק העונשין; **עבירה של שיבוש מהלכי משפט**, לפי סעיף 244 בחוק העונשין.

הנאשם הורשע בעבירות שבהן הואשם בכתב האישום (עבירות ייבוא הסמים, השמדת ראיה ושיבוש מהלכי משפט), וכן בעבירות אשר התגלו במהלך ניהול המשפט (עבירות הסחר בסמים והניסיון לסחר בסמים), אשר הרשעתו בהן היא בהתאם לבקשת המאשימה ועל-פי סעיף 184 בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן - **חוק סדר הדין הפלילי**).

הראיות לעונש וכן הטענות לעונש נשמעו בדיון מיום 12.9.2019.

א. תמצית הכרעת הדין - עיקרי העובדות שלפיהן הורשע הנאשם

2. עובדות כתב האישום והעובדות שלפיהן הורשע הנאשם פורטו בהרחבה בהכרעת הדין. להלן יובאו עיקריהן בלבד.

3. בכתב האישום הואשם הנאשם בכך שייבא עם אחרים סמים שנשלחו לישראל בשלוש חבילות ששלח איציק ויצמן, אחיו של הנאשם (להלן - **איציק**), מארצות הברית לישראל. החבילות, שהכילו פרטי לבוש, ממתקים ועוד כיוצא באלו פריטים, היו חלק ממספר רב יותר של חבילות שאיציק שלח עבור הנאשם ליעדים שונים באזור ירושלים ובאזור הקריות (סמוך לביתו של הנאשם, הגר בקרית ביאליק). כפי שהוכח, החבילות נועדו להגיע אל הנאשם ורובן אף הגיעו לידיו בפועל (חבילות הסמים ועסקאות הסמים שיתוארו להלן, יכוננו כפי שכונו בהכרעת הדין).

כאמור בהכרעת הדין, בחודש מארס 2017 ייבא הנאשם לישראל עם אחרים את **'חבילת 400 גרם החשיש'** שהכילה סם מסוכן מסוג ובמשקל כאמור, שמחירו 45,000 ₪. בחודש אוגוסט 2017 ייבא הנאשם לישראל עם אחרים את שתי **'חבילות המת'**, שהכילו סם מסוכן מסוג מת'אמפטמין (Methamphetamine), המכונה גם Meth. להלן - **סם מסוג מת' או מת'**, במשקל כולל של 833.61 גרם נטו, ששווי כ-292,000 ₪ (ב'**חבילת המת' לסער'** משקל הסם היה 476 גרם נטו, ששווי כ-166,600 ₪, וב'**חבילת המת' לאנה'** משקלו היה 357.61 גרם נטו, ששווי כ-125,160 ₪). הסמים שאותם ייבא הנאשם כמתואר, הוסלקו בשקיות שהוטמנו בתוך צנצנות שוקולד למריחה מתוצרת 'נוטלה' שהיו בכל אחת משלוש החבילות.

משהוכח כי הנאשם ייבא את הסמים האמורים לארץ עם אחרים, הוא הורשע כאמור בשלוש עבירות של ייבוא סם מסוכן עם אחרים (סעיפים 13 ו-19א בפקודת הסמים).

4. בכתב האישום גם תואר משלוח של חמש חבילות נוספות, שאף אותן שלח איציק אל הנאשם מארצות הברית לישראל, שהראיות שהוגשו הצביעו על כך שהכילו סמים ('**חבילת 100 גרם החשיש'**, נשלחה והגיעה בחודש דצמבר 2016; '**חבילת מאי'**, הגיעה לארץ בחודש יוני 2017; '**החבילה שלא נשלחה'**, תוכננה להישלח בחודש מאי 2017; '**החבילה המשותפת'**, הגיעה לארץ בחודש יוני 2017; '**החבילה לסבתא'** הגיעה לארץ בחודש יולי 2017). כפי שפורט בהרחבה בהכרעת הדין, הוכח כי גם את הסמים בחבילות הנוספות, למעט 'החבילה שלא נשלחה', ייבא הנאשם לישראל עם אחרים. אולם סוג הסמים שהוטמן באותן חבילות נוספות ומשקלם (למעט 'חבילת 100 גרם החשיש'), אינם ידועים. מטעם זה, כך נראה, לא ביקשה המאשימה את הרשעת הנאשם גם בייבוא הסמים האמורים. משלא התבקשה הרשעתו בעבירות הנוספות של ייבוא סמים שלכאורה עברו, הוא לא הורשע בהן במסגרת הכרעת הדין. עם זאת וכמפורט בהכרעת הדין, לאותן חבילות נוספות הייתה רלוונטיות לעניין הראיות שעל-פיהן הורשע הנאשם.

5. נוסף לעבירות שתוארו בכתב האישום ושנמצא כי ישנן ראיות להרשעת הנאשם בהן, הוכיחה המאשימה כי התגלתה אשמתו גם בשלוש עבירות של סחר בסמים (סעיפים 13 ו-19א בפקודת הסמים) ובשתי עבירות של ניסיון סחר בסמים (סעיפים 13 ו-19א בפקודת הסמים וסעיף 25 בחוק העונשין), שלא נכללו בכתב האישום. משנמצא כי אף עבירות אלו הוכחו כנדרש וכי לנאשם ניתנה הזדמנות סבירה להתגונן מפניהן, הוא הורשע מכוח סעיף 184 בחוק סדר הדין הפלילי, גם בעבירות אלו.

עסקאות הסמים הנוספות שבשל עשייתן הורשע הנאשם בשלוש עבירות של סחר בסמים הן אלו: '**עסקת האייסוליטור בקיץ 2016**' - הנאשם מכר סם מסוג קנאביס במשקל 160 גרם ואת התמורה קיבל בכסף מזומן; '**עסקת ההתעניינות ב"ירק" במאי 2017**' - בקשת הנאשם למציאת קונים לסם מסוג קנאביס תמורת סך 80 ₪ לכל גרם; '**חשיש בתמורה לבלדרות של החבילה לסבתא**' - בתמורה לבלדרות של 'החבילה לסבתא' (מיולי 2017) והובלתה מירושלים אל הנאשם בקריות, שילם הנאשם לבלדר, סער הרטי (להלן - **סער**), סך 1,500 ₪ וכן נתן לו קנאביס במשקל 6-7 גרם.

הניסיונות לעסקאות הסמים הנוספות שבשל עשייתן הורשע הנאשם בשתי עבירות של ניסיון לסחר בסמים הן אלו: '**עסקת ה"טולה"**' - בתחילת חודש מרץ 2017 הציע הנאשם לבלדר (סער) לקנות חשיש במשקל 10 גרם ('טולה'),

אך כשסער התחרט כשהגיע לביתו של הנאשם ולא קנה; 'בקשת הקנאביס באפריל 2017' - ביום 20.4.2017 ביקש הנאשם מסער סם מסוג קנאביס במחיר שלא יעלה על 100 ₪ לכל גרם.

6. נוסף על עבירות הסמים, הנאשם הואשם גם בעבירות של השמדת ראיה (סעיף 242 בחוק העונשין) ושיבוש מהלכי משפט (סעיף 244 בחוק העונשין). על-פי הכרעת הדין, הנאשם הורשע בעבירות אלו, משהוכח כי לאחר שנודע לו על חקירת המשטרה בעניין עבירות הסמים, הוא העלים את הטלפון הנייד שלו. אף הוכח כי עשה כן מתוך כוונה ורצון לחבל בחקירה ולשבש את ההליך המשפטי בעניינו.

7. בתמצית ייאמר, כי בעת חקירתו במשטרה הכחיש הנאשם את מעורבותו בעבירות, מסר גרסאות שונות וסותרות ולעתים אף שמר על זכות השתיקה. בתשובתו לאישום ובמהלך שמיעת הראיות, נעשה ניסיון להציג את הנאשם כמי שלא היה מודע לכל הפעילות של ייבוא הסמים ושל הסחר בסמים שנעשתה סביבו, או כ"שעיר לעזאזל" (כאמור בסיכומי ההגנה), שגורמי האכיפה נטפלו אליו בשל אי הצלחתם להניח את ידיהם על אחיו איציק. אף נעשה ניסיון לתת הסבר תמים להעלמת הטלפון הנייד של הנאשם. אולם, כפי שהובהר בהרחבה בהכרעת הדין, ניסיון זה של הנאשם, חוץ לאמת. שמיעת כל הראיות הרבות, קריאתן, בחינתן הדקדקנית והאזנה ברוב קשב לכל העדים, העלתה תמונה שונה לחלוטין, שעל-פיה וכמפורט בהכרעת הדין, הנאשם היה גורם פעיל, משמעותי ומרכזי במנגנון משומן של ייבוא סמים מארצות הברית לישראל, באמצעות החבילות הרבות ששלח אליו אחיו איציק מארצות הברית. הראיות אף הצביעו על כך שהנאשם אף עסק בעצמו בסחר בסמים.

כמפורט בהכרעת הדין, הנאשם פעל באופן מודע, מקצועי ושיטתי שנועד למנוע אפשרות שישיאר "טביעות אצבע" שלו בכל הנוגע לחלקו המשמעותי במנגנון ייבוא הסמים, באמצעות אותן "חבילות מהדוד מאמריקה" (כפי שכונו בין השאר, בהכרעת הדין), שהיו לכאורה, תמימות למראה. כך בראש ובראשונה, הנאשם העלים את מכשיר הטלפון שלו מיד משנודע לו על חקירת המשטרה, ביודעו כי במכשיר זה אצור מידע רב הקשור במנגנון משלוח החבילות, העשוי להפיל. כך גם עלה כי הנאשם הפעיל את מנגנון ייבוא הסמים באופן שלכאורה, לא ייבא כי הוא קשור בו. כך בין השאר, כל אותן חבילות, שהוכח בראיות ברורות וחד משמעיות כי הכילו סמים, כי נשלחו אל הנאשם, כי הנאשם ידע היטב מה תכולתן וכי היה הנמען האמתי שלהן, נשלחו אל כתובות של אחרים, שאינם הנאשם. חלק מאותן כתובות היו בירושלים, במקום המרוחק מביתו בקריות וחלקן אף נשלחו אל כתובתה של אמו המבוגרת (למשל, 'חבילת המת' לאנה). הנאשם, שהיה מובטל, היה לו רכב זמנו היה בידיו, לא טרח לאסוף את החבילות, לבל ייתפס כמי שקשור אליהן, אך הוכח כי החבילות נאספו ונמסרו לידיו בביתו. כן הוכח, כי העברת הכספים הקשורים בסמים נעשתה בשיתוף עם הנאשם, אך באמצעות אחרים ובדרכים עקלקלות, שיקשו להתחקות אחר תנועתם.

הראיות שנפרשו בפני בית המשפט, הצביעו באופן ברור וחד משמעי על כך שלמרות איסוף החבילות באמצעות בלדר - בין השאר, אך לא רק, סער - למרות העברת הכספים בדרכים שונות ומשונות, ואף למרות משלוח דברים חסרי ערך בחבילות מגוחכות, בפועל, מאחורי כל זה עמד הנאשם. הוכח כי הנאשם פעל בתיאום עם אחיו איציק ובהתאם להנחיותיו כחלק ממנגנון לייבוא סמים קשים לישראל באמצעות אותן חבילות. כן הוכח כי הנאשם עסק בקבלת הכספים תמורת הסמים ואף עסק בעצמו בסחר בסמים.

8. במסגרת הכרעת הדין פורטו בהרחבה כל הראיות, שבעיקרן היו ראיות נסיבתיות. אולם קיבוצן לתמונה אחת הוביל למסקנה שעל-פיה הוכח מעל ומעבר לכל ספק, כי הנאשם עבר את העבירות שבהן הואשם והורשע. זאת אף משלא הובא כל הסבר הגיוני חלופי, סביר ומניח את הדעת מצד הנאשם לכל אותן ראיות, אם בכלל ניתן הסבר. כך גם במיוחד לנוכח שלל גרסאותיו הסותרות של הנאשם, שהתחלפו, השתנו ונסתרו כל אימת שנשאל, נחקר, או העיד, וכן לנוכח התנהלותו בהעלמת ראיות ובניסיונו הכושל להסתרתן ואף לנוכח שקריו הרבים ותשובותיו, שבמקרה הטוב, ניתן לומר כי היו מביכות.

ב. עיקרי ההליכים ומשך מעצרו של הנאשם

9. הנאשם נעצר ביום 5.9.2017. כתב האישום הוגש ביום 17.9.2017 וביום 29.10.2017 שוחרר למעצר בית מלא בביתו.

תשובת הנאשם לאישום ניתנה בדיון מיום 28.12.2017. בעקבות כפירתו באישומים, נשמעו ראיות בחמש ישיבות הוכחות (הראשונה התקיימה ביום 26.2.2018 ולאחריה התקיים הליך גישור שלא הצליח. ארבע הישיבות הנוספות היו בתאריכים 22.4.2018, 24.4.2018, 5.6.2018 ו-17.7.2018).

סיכומי הצדדים הוגשו בכתב (מטעם המאשימה הוגש ביום 16.9.2018 ומטעם ההגנה הוגש ביום 18.11.2018) וכן נשמעו בעל-פה בדיון מיום 11.4.2019 (דיון שנדחה בעקבות היעדרותי מחמת פציעה). הכרעת הדין ניתנה כאמור, ביום 15.7.2019 והטיעונים לעונש נשמעו ביום 12.9.2019.

ג. הטעמים לאי הגשת תסקיר מטעם שירות המבחן

10. הטעמים לאי הגשת תסקיר מטעם שירות המבחן בעניינו של הנאשם פורטו בהרחבה בהחלטה מיום 1.9.2019. מפאת חשיבות הדברים, נעמוד על עיקרי הדברים כפי שהובאו בהחלטה זו.

11. מיד לאחר מתן הכרעת הדין (בדיון מיום 15.7.2019), ביקשה באת-כוח הנאשם לקיים את ישיבת הטיעונים לעונש מוקדם ככל הניתן. מאחר שפגרת הקיץ בבתי המשפט החלה ימים בודדים לאחר הדיון, ביקשה שייקבע דיון במהלך הפגרה. המאשימה התנגדה לכך באופן נחרץ, מהנימוק שהפרקליטות אינה ערוכה לקיים במהלך הפגרה דיונים בעניינים שאינם דחופים. לנוכח עמדה זו של המאשימה, הביעה באת-כוח הנאשם תרעומת וכן ביקשה כי תוזמן חוות דעה של הממונה על עבודות שירות, אך **לא ביקשה שגם יוזמן תסקיר משירות המבחן** בעניינו של הנאשם.

רק במענה לשאלת בית המשפט, אם לנוכח דחיית הטיעונים לעונש למועד שייקבע לאחר הפגרה, מבקשת ההגנה שיוזמן תסקיר משירות המבחן, הודיעה באת כוח הנאשם כי **הנאשם מוותר על תסקיר** מאחר שהוא מבקש שהטיעונים לעונש יישמעו בהקדם. עם זאת הוסיפה, שאם הטיעונים לעונש יידחו לחודש ספטמבר, אזי ההגנה מבקשת שיוזמן

תסקיר, אך זאת תוך הדגשה, שאם התסקיר לא יהיה מוכן עד מועד הדיון שייקבע, הנאשם יוותר על התסקיר ולא יסכים לכל דחיה נוספת. כן ביקשה, שדבריה אלו יודגשו בהחלטה שתינתן. אלו דבריה של באת-כוח הנאשם בדיון האמור (ההדגשות אינן במקור):

"אנחנו מבקשים לקיים את ישיבת הטיעונים לעונש מוקדם ככל הניתן... אנחנו נבקש שבית משפט ייקבע את הטיעונים לעונש במהלך אוגוסט בימי התורנות של השופט (בשבוע שמתחיל ב-18.8)".

"אנחנו מביעים תרעומת על משיכת הרגליים ועל סירוב לנהל דיון במהלך הפגרה".

"אני אבקש שבינתיים נשלח את הנאשם לממונה לעבודות שירות. לשאלת בית משפט, אנחנו מוותרים על תסקיר שירות המבחן מכיוון שאנחנו מבקשים שהטיעונים לעונש יישמעו בהקדם, ועוד במהלך הפגרה בימי התורנות של השופט. עם זאת, אם למרות בקשתנו הדיון נדחה לספטמבר אז נבקש שיוגש תסקיר שירות מבחן, אמנם אנחנו מדגישים שאם התסקיר לא יהיה מוכן עד הדיון שייקבע אנחנו נוותר על התסקיר ולא נסכים לדחייה נוספת. נבקש שבית משפט יקצוב לשירות המבחן את הזמן וידגיש את הדברים בהחלטת בית המשפט".

12. המאשימה התנגדה להזמנת תסקיר משירות המבחן ולהזמנת חוות דעה של הממונה על עבודות שירות. באת-כוח טענה, כי הנאשם לא הודה בעבירות שבהן הואשם, אין לגביו אופק טיפולי ובכל מקרה, מדיניות הענישה לגבי העבירות שבהן הורשע אינה תואמת ענישה בעבודות שירות. מאחר שמדברי באת-כוח הנאשם השתמע כי ממילא אינו מעוניין בתסקיר, אין הצדקה להטרחת שירות המבחן.

לאחר טענות הצדדים, ניתנה החלטה הדוחה את הבקשה להזמנת חוות דעה של הממונה על עבודות שירות, מהנימוק שלעת הזו הדבר אינו נדרש וכי ככל שלאחר שמיעת הטיעונים לעונש תמצא הצדקה לכך, הבקשה תישקל פעם נוספת. בעניין הזמנת תסקיר שירות המבחן, נקבע כפי שביקשה ההגנה, תוך הכללת הדברים שבאת-כוח הנאשם ביקשה שיובאו בהחלטה בהדגשה. עוד נקבע, כי ישיבת הטיעונים לעונש תתקיים ביום 12.9.2019 וכי ככל שתהיה הסכמה להקדמת הדיון ולקיומו בפגרה, יגישו הצדדים הודעה מתאימה. כך נקבע בהחלטה (ההדגשות אינן במקור):

2." שירות המבחן יגיש תסקיר בעניינו של הנאשם, אשר יוגש לבית המשפט לכל המאוחר עד יום 9.9.2019. שירות המבחן מתבקש להגיש את התסקיר במועד. עם זאת מובהר כי ככל שיחול עיכוב בהגשת התסקיר לא תדחה ישיבת הטיעונים לעונש. ניתן ליצור קשר עם הנאשם בטלפון ...

3. לנוכח הרשעת הנאשם בעבירות שבהן הורשע לא מצאתי לנכון להורות בשלב זה לממונה על עבודות שירות להגיש חוות דעת בעניינו של הנאשם. ככל שלאחר שמיעת הטיעונים לעונש תמצא

הצדקה לכך, הבקשה תישקל פעם נוספת".

13. ביום 14.8.2019 התקבלה פניית שירות המבחן למבוגרים במחוז חיפה והצפון (מחוז מגוריו של הנאשם), שבה נאמר כי לשם הכנת תסקיר של נאשם שאינו עצור, נדרשים שלושה חודשי עבודה מלאים. בשל פגרת הקיץ והחגים החלים בחודש תשרי, לא ניתן יהיה להגיש את התסקיר קודם לתחילת חודש נובמבר 2019. לפיכך התבקשה דחיית את ישיבת הטיעונים לעונש. בעקבות הודעה זו ובמיוחד לנוכח עמדת ההגנה בדיון מיום 15.7.2019, נקבע בהחלטה מיום 15.8.2019, שאם עד יום 22.8.2019 לא יודיעו הצדדים אחרת, תינתן החלטה הפוטרת את שירות המבחן מהגשת תסקיר.

ביום 20.8.2019 הוגשה הודעת בא-כוח הנאשם, שכך נאמר בה: "הנאשם עומד על הגשת תסקיר בעניינו בהקדם האפשרי, ובהתאם לכך מתבקש לדחות את הדיון אשר קבוע ליום 12.9.2019 בשעה 12:00 למועד מאוחר יותר". כך, ללא כל הנמקה ובהתעלם מעמדתה הקודמת והנחרצת של ההגנה, שלפיה כלל לא התבקש תסקיר, לא נדרש תסקיר וכי במקרה של עיכוב בהגשתו לא תסכים לדחיית הטיעונים לעונש.

14. בהחלטה מיום 1.9.2019, שניתנה לאחר שהתקבלה תגובת המאשימה, נדחתה בקשת הנאשם להזמנת תסקיר משירות המבחן ולדחיית ישיבת הטיעונים לעונש. עיקרי נימוקי ההחלטה, היו אלו:

ראשית, מלכתחילה הזמנת התסקיר הייתה רק ביוזמת בית המשפט ולא לבקשת ההגנה, אשר הסכמתה להזמנת תסקיר הייתה תוך התנגדות נחרצת, מפורשת וחד משמעית לכל דחיה של ישיבת הטיעונים לעונש במקרה של עיכוב בהגשתו. לפיכך ובהיעדר כל הנמקה לשינוי עמדת ההגנה, לא נמצאה הצדקה לחרוג מבקשתה המקורית, שלפיה במקרה של עיכוב בהגשת התסקיר, יותר הנאשם על הגשתו, כך שישבת הטיעונים לעונש לא תידחה.

שנית, החובה להורות על הגשת תסקיר של שירות המבחן קודם לגזירת העונש, חלה רק לגבי המקרים המנויים באכרזת דרכי ענישה (תסקיר של קצין מבחן), התשכ"ד-1964 (למשל, לגבי נאשם שבמועד העבירה טרם מלאו לו 21 שנה). בכל מקרה אחר לא חלה חובה להגשת תסקיר, אלא ההחלטה אם יוגש, נתונה לשיקול דעת בית המשפט. עוד נקבע כי במצב של היעדר חובה להגשת תסקיר, רשאי בית המשפט לשיקול בין השאר, את השיקולים הבאים: אם ישנו אפיק שיקומי ברור שהציע הנאשם; המועד המאוחר שבו התבקש התסקיר; התמשכות ההליכים; כפירת הנאשם בעובדות כתב האישום ובעבירות; בא-כוח הנאשם יוכל להציג בעצמו את נסיבותיו האישיות של הנאשם (ראו לעניין זה: ע"פ 5626/14 לנקין נ' מדינת ישראל (2.8.2015), כבוד השופט ס' ג'ובראן, פסקה 12; רע"פ 8884/13 פלוני נ' מדינת ישראל (11.6.2014), כבוד השופט א' שהם, פסקה 13 (להלן - **עניין פלוני**); רע"פ 4968/14 פייבושנקו נ' מדינת ישראל (17.7.2014), כבוד השופט ח' מלצר, פסקה 10(ב) (להלן - **עניין פייבושנקו**); ע"פ 508/12 חלואני נ' מדינת ישראל (29.7.2013), כבוד השופט ס' ג'ובראן).

בהיעדר חובה מצד הדין להזמין תסקיר של שירות המבחן, לא נמצא כי בנסיבות העניין ישנה הצדקה להזמנתו. זאת בהתאם לפסיקה האמורה, לנוכח כפירת הנאשם באישומים, אי הכרתו באחריותו לעבירות שעבר, והיעדר מניעה לכך

שבא-כוחו יציג במסגרת הטענות לעונש את נסיבותיו האישיות. כן נשקלו המועד המאוחר שבו הוגשה הבקשה להזמנת התסקיר, אי הנמקת הבקשה ואף לא הובא כל נימוק לשינוי עמדת ההגנה בכל הנוגע להזמנת התסקיר. לבסוף, ניתן משקל גם לטענת המאשימה כי בהיעדר הצדקה להזמנת תסקיר, ניתן לשקול גם את משאביו המוגבלים של שירות המבחן (ראו: עניין פייבושנקו, שם).

שלישית, לא הובא הסבר מדוע לא תוכל ההגנה להציג במסגרת טיעוניה לעונש את המידע הדרוש בעניין הנאשם ובעניין נסיבותיו האישיות.

לבסוף וכאמור בהחלטה האמורה, לא נעלמה ממני הערת בית המשפט העליון בעניין פלוני (שם), כי במקום שבו נאשם צפוי להיאסר לראשונה בחייו, יש מקום לשקול קבלת תסקיר. למרות זאת, באיזון הכולל של כלל השיקולים שפורטו, לא נמצא כי יש בשיקול זה כדי להכריע בנסיבות העניין. כך במיוחד לנוכח עמדתה הנחרצת של ההגנה בדיון מיום 15.7.2019 ובהיעדר הנמקה לשינוי עמדתה.

15. מכל מקום, לא הוגש תסקיר של שירות המבחן בעניין הנאשם, אולם כפי שעוד יפורט, נסיבותיו האישיות הובאו במסגרת טענותיו של שבא-כוחו, בעדויות, במכתבים ובדברי הנאשם עצמו.

ד. הראיות לעונש

הראיות לעונש מטעם המאשימה

16. מטעם המאשימה הוגשה רשימת פסיקה (ת/64). כמו כן, לבקשת הנאשם, הגישה המאשימה את כתב האישום המתוקן שהוגש במסגרת הסדר הטעון עם סער בת"פ (מחוזי ירושלים) 40128-09-17, קטע מפרוטוקול הדיון מיום 1.5.2019, הכולל את דבריו של סער קודם למתן גזר הדין, וכן גזר הדין בעניינו ממועד זה, המאמץ את הסדר הטעון (ת/65) (להלן - **גזר הדין בעניין סער**).

בהתאם לכתב האישום המתוקן, סער הואשם בעבירות הבאות: באישום הראשון, עבירות של ייבוא וסחר בסמים בקשר ל'חבילת 100 גרם החשיש'; באישום השני, עבירות של ייבוא וסחר בסמים בקשר ל'חבילת 400 גרם החשיש'; באישום השלישי, עבירות של הספקת סמים בקשר ל-10 גרם חשיש (טולה), שסיפק לחבר אל איציק; באישום הרביעי, עבירות של החזקת סמים לצריכה עצמית ושלא לצריכה עצמית, בקשר לחשיש שהחזיק במועדים שונים במשקלים הבאים: 0.42 גרם, 8.9 גרם, 63.05 גרם ו-0.598 גרם.

בהתאם לגזר הדין מיום 1.5.2019 (כבוד השופטת ח' מ' לומפ), הושתו על סער העונשים הבאים: 4 חודשי מאסר בעבודות שירות, בניכוי תקופת מעצרו (כחודש ושבע); 8 חודשי מאסר על תנאי; צו מבחן למשך שנה; חילוט סך ₪ 28,750 שנתפס אצלו בעת מעצרו (סכום זה נדון בהכרעת הדין בעניין הנאשם).

כאמור בגזר הדין בעניין סער, העונש שהושת עליו נקבע בהתאם להסדר טיעון (המאשימה עתרה לשישה חודשי מאסר בעבודות שירות וההגנה ביקשה שירות לתועלת הציבור בהיקף משמעותי), לנוכח תהליך השיקום המשמעותי והממושך שעבר סער, ובהתאם להמלצות שירות המבחן.

הראיות לעונש מטעם הנאשם

17. מטעם הנאשם העידו מר אלי רואש, גיסו של הנאשם (נשוי לאחות של גלית, אשתו של הנאשם (להלן - **גלית**)), מר ניסים קאשי, חבר של משפחתה של גלית וגלית. כמו כן הוגשו מכתבו של מר אורי רביד, שכן של הנאשם וגלית, ומכתבו של מר אלעד עוזר, שבעבר עבד עם הנאשם.

18. **עיקרי עדותו של מר אלי רואש, גיסו של הנאשם (נשוי לאחות של גלית, אשתו של הנאשם):** מר רואש הוא רואה חשבון, בעלים ושותף במשרד רואי חשבון, שעבד בעבר ברשות המסים בתפקיד חוקר ומפקח מס. את הנאשם הוא מכיר מאז נישואיו לגלית. מר רואש סיפר שהבית שבו גדל הנאשם לא היה בית עשיר וכי לנאשם אין השכלה אקדמאית. למרות העובדה שכל בני משפחתם וכל חבריהם, בכלל זה גלית ואחותה (אשתו), בעלי השכלה אקדמאית, הנאשם התחבר אליהם והשתלב במשפחה "בטוב ליבו, בנועם הליכותיו". לפי דבריו, חבריו של הנאשם הם אנשים טובים, בני מושבים וקיבוצים, אנשי עבודה וטכנאים. בשל קרבתו אל הנאשם ובשל מגוריהם הסמוכים, הנאשם נוהג לשתף אותו בכל ענייניו הכספיים ובכלל זה בעניין נסיעות לחו"ל, רכישת רכב או אף רכישת מכשירי חשמל לבית.

מר רואש סיפר שהנאשם הוא איש עבודה שתמיד עבד במשרה מלאה. להשלמת הכנסתו, תמיד חיפש עיסוקים נוספים בעבודות כפיים, כגון, גינון, גיזום עצים ואיסוף מתכות, שתמורתן קיבל אלפי שקלים. מר רואש משמש רואה החשבון של הנאשם ושל אשתו ומכאן ידיעתו על מקורות הכנסותיהם ובכלל זה הכנסותיה של גלית, שהיא פסיכולוגית המקבלת משכורת מהעירייה ועובדת בפרקטיקה פרטית. לדבריו, לאחר שהנאשם פוטר ממקום עבודתו על רקע צמצומים בחברה שבה עבד, הוא נח תקופה מסוימת וקיבל דמי אבטלה. לאחר מכן פתח תיק עצמאי במע"מ ורכש רכב משומש לשם עיסוקיו. לדבריו, היה זה קודם לנסיעתם המשותפת לטיול בחו"ל, שאת כל העלויות הכרוכות בה מימן מר רואש עבורו ועבור הנאשם ואשתו. הוא עשה כן בתמורה לכך שהנאשם הקים להם פרגולה ועשה עבודות נוספות בביתם.

מר רואש סיפר כי אורח חייו של הנאשם צנוע ופשוט וכי מתוך היכרותו את הנאשם, הוא מתקשה להאמין שהנאשם סוחר סמים "שעשה מזה מיליונים" (נעיר, כי הדבר לא נטען ואף לא נקבע בהכרעת הדין). כן ביקש להדגיש כי הנאשם הסתובב בקרב חברה חיובית, ולכן הוא ומשפחתו מתקשים להאמין שעסק בדברים שבקשר אליהם הורשע. להערכתו, אולי אחיו של הנאשם ו"הבחור השני" הטעו אותו, מכיוון שהנאשם מעולם לא הסתבך בפלילים. עוד הוסיף, שבמסגרת עבודת הנאשם בעבר בהתקנת מערכות אזעקה, הוא הורשה להיכנס למקומות מסווגים, דוגמת משרדי השב"כ והמוסד.

19. **עיקרי עדותו של מר ניסים קאשי, חבר המשפחה של גלית:** מר קאשי הוא גמלאי של שירות בתי הסוהר, שבעברו עבד בתפקיד רס"ר משמעת בבתי סוהר קטנים (כלא שטה, כלא בג'נין ובכלא בקונטרה) ושימש אחד ממפקחיו של הנאשם בתקופת מעצר הבית. בעדותו סיפר על היכרותו את משפחתה של גלית ועל היכרותו את הנאשם, מאז

נישואיו לגלית. לדבריו, הנאשם הוא אדם טוב ומאד תמים, שאוהב לעבוד בגינה. מתוך היכרותו את עולם הפשע מעבודתו בשב"ס, העריך כי המצב שאליו נקלע הנאשם לא מתאים לו והוסיף שלהערכתו, הנאשם נקלע לכך בשל "הקשר המשונה" עם אחיו איציק. על התקופה שבה שימש מפקח של הנאשם סיפר, כי הנאשם היה במצב נפשי לא טוב. הוא אף הביע דאגה בעניין זה, מאחר שלדבריו, מדובר מי שאינו עבריין ומעולם לא היה בכלא.

20. **עיקרי עדותה של גלית, אשתו של הנאשם:** גלית סיפרה שהיא פסיכולוגית העובדת זה למעלה מעשרים שנה עם ילדים, נוער ומבוגרים בשירות הפסיכולוגי של עיריית חיפה, בקליניקה פרטית וכן בהדרכת פסיכולוגים בשלבי ההתמחות. היא סיפרה על התקופה הקשה העוברת עליה זה כשנתיים, כ"חלום בלהות", מתוך ציפייה "שמישהו יבין שיש כאן טעות". שכן לדבריה, הנאשם והיא הם אנשים שאין להם קשר לבתי משפט, למשטרה ולפושעים וכי לא הייתה מתחנת עם אדם שדבק בו פסול. עוד סיפרה, שההליכים המשפטיים והצורך לפקח על הנאשם במעצר הבית, השפיעו על המשפחה כולה, פגעו בעבודתה, בחשבון הבנק שהוקפא ובכל עיסוקיה, ובעיקר גרמו לתחושה של אובדן שליטה על חייהם.

לדבריה, היא מכירה היטב את הנאשם זה כעשר שנים. הם הכירו בשנת 2008 ובשנת 2010 התחתנו. לדבריה, הנאשם הוא איש עבודה שעבד קשה כל חייו, למעט תקופה קצרה לאחר שהחברה שבה עבד התפרקה, שאז היה מובטל. בשעות הפנאי היה עסוק בעבודה האהובה עליו בגינה. מאז שהיה צעיר ובעקבות פטירת אביו בצעירותו, סייע לפרנסת המשפחה. במהלך עדותה חזרה גלית ואמרה, שהאישומים שבהם הואשם הנאשם והורשע, כלל אינם קשורים אליו. כן הוסיפה, שהיא עייפה ומותשת מההליכים המשפטיים שהובילו את הנאשם למצב קשה. בעניין עבודתו של הנאשם הוסיפה, שהיה עובד מצטיין בחברה ואף נשלח מטעמה להתקנת מערכות במתקנים מסווגים. בעבר היה חייל מצטיין ביחידה קרבית וכי כל עיסוקיו היו בנתינה לקהילה. גלית חזרה על כך שלה ולמשפחתה אין כל קשר לסמים ולדבריה, העדויות שנשמעו במשפט לא היו אמת. כאב לה לשמוע זאת והדבר אף פגע באמון שלה בחוקרי המשטרה.

גלית סיפרה על הקשיים המשפחתיים שנגרמו למשפחה כולה בשל ההליכים המשפטיים ובין השאר, סיפרה על הקושי לטפל בהוריה המבוגרים והחולים ובאמו של הנאשם, שנותרה לבדה, בעוד הנאשם היה מי שסייע לה. גם העובדה שהנאשם הורשה לצאת מהבית כדי לבקר אותה רק פעם בשבוע, הקשתה מאד על אמו. גלית הוסיפה שההליכים המשפטיים, מעצר הבית שנמשך שנתיים והקושי של הנאשם להעסיק את עצמו בתקופה זו, גרמו למשברים ולכעסים, ואף הובילו את הנאשם לכדי ייאוש. לבסוף הביעה תקווה שהם אינם "עוד תיק" ושלדבריהם יישמעו.

21. **מכתבו של מר אורי רביד, שכן של הנאשם:** במכתב נאמר שבמועד הדיון שהה מר רביד בקנדה ולכן לא יכול היה להגיע להעיד. על-פי האמור במכתב, מר רביד הוא מהנדס בוגר הטכניון ובעל שלושה תארים אקדמאיים, אשר עד פרישתו לגמלאות בשנת 2013, עבד כשלושים ותשע שנה בתעשייה האווירית ובין השאר, עמד בראש פרויקט בתעשייה הביטחונית רפא"ל.

במכתבו נאמר, שזה כעשר שנים הוא שכן של הנאשם (חולקים בית דו משפחתי), ובמהלך תקופה זו בילה זמן רב במחיצתו. על-פי התרשמותו, הנאשם הגון, חרוץ מאד, נעים הליכות ואיש משפחה מסור. הנאשם שירת בצבא ביחידת "מורן" והיה חייל מצטיין. לאחר מכן במשך שנים רבות עבד בחברת פז מערכות, בתפקיד ראש צוות שהתקין ותחזק

מערכות כיבוי אש במוסדות שונים, לרבות במפעלים ביטחוניים (בהם רפא"ל ואלביט). עוד הוסיף, שהנאשם הוא גנן חובב, שבנה וטפח גינה יפה מאד שבה הוא מבלה את רוב זמנו הפנוי. לדבריו, הנאשם הוא אדם נדיב, האוהב לסייע לאחרים מבלי לבקש תמורה. הוא גם הבן היחיד המטפל ומסייע לאמו המבוגרת. למיטב ידיעתו, הנאשם מעולם לא היה מעורב בפלילים ולכן אף הביע פליאה על היותו נתון כשנתיים במעצר בית ללא יכולת לעבוד ולהשתכר.

22. **מכתבו של מר אלעד עוזר, מכר של הנאשם שעבד אתו בעבר:** המכתב אינו חתום ומעבר לכך שנאמר, כי מר עוזר לא יכול היה להיעדר מעבודתו לשם התייצבות לעדות, לא הובהר מדוע לא התייצב. מכל מקום, במכתבו נאמר, כי הוא כבן 37, נשוי ואב לילד, משרת במילואים ביחידה קרבית ומקצועו "בעולם הביטחוני בתחום המזל"טים". בשנת 2003, לאחר שחרורו מהצבא, עבד עם הנאשם בחברת פז מערכות בהתקנת מערכות כיבוי אש. מאז, זה כשש-עשרה שנה, הוא מכיר את הנאשם ושומר עמו על קשר חברי קרוב. לדבריו, במהלך עבודתם, עבדו במוסדות שהצריכו סיווג בטחוני גבוה. מאחר שלנאשם היה סיווג מתאים, הוא נכנס לאותם מוסדות רגישים ואף הופקדו בידיו המפתחות של אותם מקומות. לדבריו, הנאשם תורם לקהילה, עוזר לאנשים והוא גם הבן היחיד המסייע לאמו המבוגרת. לבסוף הוסיף, כי אין לו ספק שלאחר התקופה הקשה שהנאשם עובר עכשיו, הוא יחזור לאורח חייו הנורמטיבי.

ה. טענות הצדדים בעניין העונש, לרבות דברי הנאשם

טענות המאשימה

23. המאשימה טענה כי יש לקבוע שני מתחמי ענישה. אחד לעבירות הסמים ואחד לעבירות של שיבוש מהלכי משפט והשמדת ראיה. לטענתה, חרף הזיקה בין העבירות, אלו עבירות שונות הנוגעות לאירועים שונים, ואשר הערכים המוגנים של כל אחד מסוגי העבירות שונים. עם זאת, אם ייקבע מתחם עונש אחד, אזי לטענתה, יש לקבוע ענישה מצטברת לגבי כלל העבירות שבהן הורשע הנאשם.

24. באת-כוח המאשימה עמדה על כך ששווי הסמים שהנאשם הואשם בייבואם, עומד על מאות אלפי שקלים ומכאן החומרה הרבה של עבירות הסמים שעבר. עוד הוסיפה, כי כתוצאה מכך שהנאשם השמיד את הטלפון שלו בעת שנודע לו כי המשטרה בעקבותיו, נוצר מצב שבו רב היה הנסתר על הגלוי ולפיכך נמנעה מהמאשימה האפשרות להצגת ראיות מספיקות לגבי שאר החבילות שנשלחו אל הנאשם מארצות הברית. כך נמצא, כי בשל השמדת הטלפון הנאשם הורשע בעבירות של השמדת ראיה ושיבוש מהלכי משפט, אך בפועל, לטענתה, במידה רבה "זכה ממעשיו" בכך שלא הואשם במלוא העבירות שנראה כי עבר. כך שלא רק שהנאשם עשה מעשה כדי לשבש את ההליך המשפטי, אלא אף הצליח בכך ולפיכך הורשע רק לגבי שלוש חבילות סמים שנשלחו, בעוד שאלמלא השמיד את הטלפון, מצבו היה חמור בהרבה.

25. בעניין חומרת העבירות שעבר הנאשם ובעניין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, טענה באת-כוח המאשימה, כי עבירות הסמים הן עבירות חמורות, שעונשן המרבי עומד על עשרים שנות מאסר. בפסיקה רבה עמד בית המשפט העליון על כך ש"חומרתן של עבירות סמים מסוכנים היא גבוהה, ומחייבת ענישה בהתאם. עניין זה הודגש, חזור

והדגש... (ע"פ פ 1635/14 יהודה נ' מדינת ישראל (21.8.2014), כבוד השופט נ' הנדל, פסקה 5 (להלן - עניין יהודה)).
כן הפנתה המאשימה בהקשר זה לע"פ 6029/03 מדינת ישראל נ' שמאי, פ"ד נח(2) 734 (2004) (להלן - עניין שמאי)).

בטיעוניה עמדה המאשימה על כך שבעניין הנאשם מתקיימות רוב הנסיבות המנויות בסעיף 40ט בחוק העונשין, אשר לנוכח חומרתו, משליכות על מתחם העונש, כלהלן: ס"ק (1) "תכנון שקדם לביצוע העבירה" - העבירות תוכננו בקפידה, תוך תיאום מוקדם בין הנאשם לבין אחיו שנמצא בארצות הברית, ולעתים תוך הסתייעות בסער, ששימש כבלדר. גם השמדת הטלפון הייתה מתוכננת, מתוך ידיעה ברורה של הנאשם אלו ראיות הוא מעלים; ס"ק (2) "חלקו היחסי של הנאשם... ומידת ההשפעה של אחר... בביצוע העבירה" - הנאשם ואחיו עברו את העבירות. הכחשתו הגורפת של הנאשם, הקשתה לדעת מי מהשניים היה הדומיננטי, אך שניהם שימשו יחידה אחת בעבירות הסמים, בעוד הנאשם אחראי על החלק שנעשה בארץ ואחיו אחראי לחלק שנעשה בארצות הברית. על-פי הראיות, איש לא השפיע על הנאשם לעבור את העבירות ולעתים אף ניכר היה שדווקא הנאשם היה מי שהפעיל לחץ על סער למלא את חלקו בבלדרות של החבילות; ס"ק (3) "הנזק שהיה צפוי להיגרם..." - הנזק הצפוי מעבירות הסמים עשוי היה להיות עצום, אלמלא נתפס באקראי הסם מסוג מת', שהיה במשקל עצום. אשר להשמדת הראיה ולשיבוש מהלכי משפט, הרי שכאמור, הנזק הצפוי אמנם נגרם בפועל; ס"ק (4) "הנזק שנגרם..." - חלק מהסמים שיובאו הגיע ונצרך על-ידי סער ואחרים, כך שנגרם נזק בפועל. בכל הנוגע למעשה המכוון של השמדת הטלפון, שמנע את האפשרות לקבלת מלוא התמונה ולהגעה לחקר האמת, אכן נגרם נזק; ס"ק (5) "הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה" - בהיעדר ראיות אחרות או גרסה אחרת, הרי שנראה כי העבירות נעשו עבור בצע כסף, וכי הנאשם היה מוכן לסכן את החברה בישראל באמצעות ייבוא סמים בין השאר, מסוג מת' בכמות עצומה; ס"ק (6) "יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו..." - הנאשם פעל באופן מתוכנן, שלט היטב בכל מעשיו ובכל פעולותיו וכן הבין היטב וידע שהשמדת הטלפון ברגע שידע שהמשטרה בעקבותיו, תשבש את החקירה. גם הכחשתו הגורפת מאז מעצרו, מחזקת את עובדת הבנתו את מעשיו; ס"ק (7) "יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו..." - איש לא כפה על הנאשם לעבור את העבירות וכל מעשיו נעשו מתוך בחירתו. הוא לא היה במצוקה שדחפה אותו לעבור את העבירות ומכל מקום, לא טען אחרת.

לנוכח השיקולים האמורים טענה המאשימה, כי מדובר בעבירות שנעברו בדרגת חומרה גבוהה ולפיכך על מתחם הענישה להיקבע בהתאם. עוד הטעימה, כי מדובר בשרשרת עבירות שנעברו במשך חודשים ארוכים, שעשויות היו להימשך, אלמלא אותרו החבילות באקראי. כל זאת בעוד הנאשם ואחיו איציק מערבים גורמים אחרים, תוך ניצולם מבלי שהיו מודעים לכך, ומתוך מטרה לטשטש את עבירות ייבוא הסמים. כך בין השאר, ניצלו הנאשם ואחיו את אָמם המבוגרת, את הוריו של סער ואת סבתו של סער.

26. בעניין הענישה הנוהגת לגבי עבירות הסמים, הפנתה המאשימה לשמונה-עשר פסקי-דין (כפי שפורטו בת/64), ובעניין הענישה הנוהגת לגבי שיבוש מהלכי משפט והשמדת ראיה, הפנתה לארבעה פסקי דין. אלו יפורטו בהמשך הדברים (במסגרת הדיון במדיניות הענישה הנוהגת).

27. בהתאם למדיניות הענישה הנוהגת בבית המשפט העליון בעניין החמרה בעבירות סמים, המאשימה טענה כי על

מתחם העונש לעניין עבירות הסמים שבהן הורשע הנאשם, להיות בין 5 ל-8 שנות מאסר, בהדגישה כי נשקלו רק העבירות שבהן הורשע ולא עבירות אחרות שהוזכרו בהכרעת הדין, מבלי שהנאשם הורשע בהן. באשר לעבירות של השמדת ראייה ושיבוש מהלכי משפט, המאשימה טענה כי על מתחם העונש להיות בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל. עוד טענה, כי על העונשים להיות מצטברים. לחלופין, אם ייקבע מתחם עונש אחד, כי אז לטענת המאשימה, יש להעמידו בין 6 ל-11 שנות מאסר בפועל.

28. בעניין עונשו של הנאשם בתוך מתחמי העונש, טענה המאשימה כי לזכות הנאשם, יליד 1972, עומד עברו הנקי, והיותו כשנתיים במעצר בית, עם מעט חלונות יציאה. כן הפנתה לדברי העדים ולאמור במכתבים מטעמו, שמהם עולה אופיו הטוב ומצבה של אמו המבוגרת והחולה, בעוד הנאשם הוא מי שסועד אותה. אך הוסיפה, כי יש לשקול אף את הניצול הציני שעשה הנאשם במצבה של אמו, בכך שלפחות אחת החבילות נשלחה אליה, תוך הסתרת הסמים בטובין התמימים שנשלחו אליה.

מנגד הוסיפה באת-כוח המאשימה, כי אמנם העדים מטעם הנאשם הציגו אותו כמי שלכאורה, רחוק מהעבירות שבהן הורשע כרחוק מזרח ממערב, אך לטענתה, דברים אלו אינם מתיישבים עם העבירות שעבר ועם התנהלותו. כך בין השאר, השמדת הראיות אינה מתיישבת עם אדם תמים, כפי שהוצג. כן הוסיפה, כי אמנם הנאשם זכאי לכפור באשמה ולנהל הוכחות, אך אין מדובר במי שהודה, הכיר באחריותו והפנים את חומרת מעשיו באופן המצדיק הקלה בעונשו.

בכל הנוגע לנסיבותיו האישיות של הנאשם, המאשימה טענה כי נפסק פעמים רבות, שבעת קביעת העונש בעבירות סמים, נסיבותיו האישיות של הנאשם נסוגות מפני שיקולי הענישה האחרים, המחייבים החמרה (ע"פ 6886/17, מרסל נ' מדינת ישראל (24.4.2018) (להלן - עניין מרסל); ע"פ 9482/09 שמעון ביטון נ' מדינת ישראל (24.7.2011) (להלן - עניין שמעון ביטון)). כך במיוחד במקום שבו לטענת המאשימה, נסיבותיו האישיות של הנאשם אינן בעלות ייחוד המצדיק מתן משקל בעת קביעת העונש.

29. המאשימה טענה אפוא, כי על עונשו של הנאשם להיות באמצע מתחם העונש. בהתאם לכך עתרה להשית על הנאשם את העונשים הבאים: 6.5 שנות מאסר בקשר לעבירות הסמים ושנתיים מאסר בקשר לעבירות של השמדת ראייה ושיבוש מהלכי משפט. לטענתה, על עונשים אלו להיות מצטברים, כך שעל הנאשם יושת עונש מאסר בפועל למשך 8.5 שנים וכן מאסר מותנה. מאחר שהמניע לעבירות הסמים הוא כלכלי, ביקשה לחייב את הנאשם גם בתשלום קנס.

באת-כוח המאשימה הוסיפה, כי מחמת שכחה, לא התבקשה בראשית ההליך הכרזה על הנאשם שהוא סוחר סמים, ולכן לא התבקשה תפיסת רכושו לשם חילוטו. לכן הודיעה, כי מפאת הגינות דיונית, אין המאשימה מבקשת זאת עתה, כך שבשל טעותה של הפרקליטות, הוסיפה, הנאשם יוצא נשכר.

30. לבסוף ולנוכח הנטען לגבי סער, לגבי הסדר הטיעון בעניינו ובעניין העונש שהושת עליו, ביקשה המאשימה להבהיר כי לשיטתה, "תהום פעורה בין עניינו של הנאשם לבין עניינו של סער", וכי בשל השונות המובהקת בין השניים,

אין כל מקום או בסיס להשוואה ביניהם ואף לא ניתן ללמוד מעונשו של סער לעונשו של הנאשם. זאת לטענתה, מהטעמים הבאים: סער הועמד לדין בהליך נפרד והורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון רק בעבירות שעבר, הנוגעות לסם מסוג חשיש. הוא לא הואשם בייבוא סם מסוג מת'. לפיכך מדובר באירועים שונים, בסוגי סמים שונים בדרגת חומרתם, ובכמויות סמים שונות; סער הודה כבר בחקירה במשטרה, הודה בבית משפט בשלב מוקדם של ההליך המשפטי בעניינו, הכיר באחריותו לעבירות שעבר, שיתף פעולה והביע חרטה; חלקו של סער בעבירות קטן בהרבה מזה של הנאשם. על-פי הראיות, סער היה בבחינת "בלדר שוטה", שאף כלל לא היה מודע לכך שהחבילות הכילו סם מסוג מת'; סער לא הואשם ולא הורשע בעבירות של השמדת ראיה ושיבוש מהלכי משפט; כפי שפורט במספר תסקירים של שירות המבחן בעניין סער (אשר מפאת חסיונם אינם ניתנים להצגה), הוא עבר תהליך שיקום ממושך מאד ומוצלח, אשר הצדיק חריגה לקולה בעונשו. בהקשר זה הפנתה באת-כוח המאשימה לדבריו של סער בטרם גזירת עונשו, שבמסגרתם הודה למשטרה ולמדינה על תפיסתו שהובילה להוצאתו מהמצב שבו היה נתון כמי שהיה מכור לסמים, חרף הרקע הנורמטיבי שממנו הגיע. בשל תהליך השיקום שעבר וכדי שלא לפגוע בו, הושת עליו עונש של ארבעה חודשי מאסר בעבודות שירות, בניכוי תקופת מעצרו.

טענות ההגנה

31. בפתח דבריו חזר בא-כוח הנאשם על כך שהנאשם עומד על חפותו. מאחר שלא הוגש תסקיר של שירות המבחן בעניינו, עמד תחילה על נסיבותיו האישיות של הנאשם (במסגרת טיעונו, העלה בא-כוח הנאשם טענות בעניין אי הזמנת תסקיר, אך מאחר שהעניין כבר נדון בהחלטה מיום 1.9.2019, שעיקריה הובאו לעיל, לא נמצא מקום לחזור על הדברים).

כאמור בדברי בא-כוח הנאשם, הנאשם יליד 1972, כבן 47.5, נשוי כשמונה שנים. אין לחובתו הרשעות קודמות ואף לא תיקים פתוחים. הוא במעצר בית זה כשנתיים וחודש. בתקופה הראשונה לא היו לו "חלונות" התאווררות. הנאשם שירת בצבא בשירות סדיר ובמילואים ביחידה קרבית, בסיירת "מורן", בתפקיד חובש והשתתף בפעולותיה. כל חייו עבד במקום עבודה מסודר. במשך כעשרים שנה עבד בחברה להתקנת מערכות אש. מאחר שהיה בעל סיווג ביטחוני גבוה, התקין מערכות במוסדות ממשלתיים ובגופים רגישים (כמו, רפאל, המוסד, השב"כ). לאחר שהחברה נמכרה לבעלות אחרת, פוטרו כל עובדיה ובהם הנאשם, שפנה לעבוד באופן עצמאי בגינון ובעיסוקים נוספים.

בא-כוח הנאשם הפנה לעדויותיהם של אשתו של הנאשם, גיסו וחבר המשפחה וכן אל שני המכתבים שהוגשו, בהדגישו כי העדים וכותבי המכתבים הם אנשים מכובדים ואקדמאים, שהעידו עדות אופי אמינה בעניין הנאשם מכוחו היכרותם אותו.

בא-כוח הנאשם הדגיש, כי בשל עברו הנקי של הנאשם והמפקחים הראויים שהוצגו, הוא שוחרר למעצר בית מבלי שהוגש תסקיר בעניינו. לטענתו, החלטת בית המשפט כאמור, ניתנה לנוכח הקושי הראייתי (בשלב זה ולאחר בחינת הראיות במסגרת הכרעת הדין, לא ראינו לנכון להידרש לעניין זה).

עוד בעניין נסיבות חייו של הנאשם, הוסיף בא-כוחו, כי לנאשם שני אחים מאותה אם, וכי לאמו ישנם עוד שני ילדים מאב אחר. לדבריו, הנאשם סבל מאב שנהג לשתות לשוכרה ולהכות את האם ואת ילדיו ובסופו של דבר הוריו התגרשו כשהיה צעיר. לפני כתשע שנים האב נפטר. כיום אמו של הנאשם כבת 80, חולה מאד והיחיד שמטפל בה הוא הנאשם. האח איציק כבר שנים בחו"ל ולדברי בא-כוח הנאשם, ניתן להתרשם שאינו דמות חיובית. האחים האחרים אינם בקשר עם הנאשם ועם אמם ואינם מסייעים בטיפול בה. בא-כוח הנאשם טען שמסמכים רפואיים בעניין מצבה של האם הוצגו לחוקר המשטרה, אשר התרשם מחומרת מצבה ובשל כך חקר אותה בביתה (מסמכים אלו לא הוגשו).

32. בא-כוח הנאשם הוסיף כי בדרך כלל אלו העוסקים בייבוא ובסחר בסמים, צברו הון כספי ודפוס חייהם הוא בהתאם. לטענתו, ברור שהנאשם אינו מתאפיין באותם מאפיינים. אינו נוסע ברכב יוקרה וכי כל חייו עבד במקום מסודר ועתה עובד לפרנסתו בגינון, בניקוי חצרות ובאיסוף מתכות.

אשר לטענת המדינה כי בשל שגגה לא התבקש חילוט, הוסיף בא-כוח הנאשם, שבכל מקרה, רכושו של הנאשם מועט. בבעלותו בית בקריית ביאליק ששווי נמוך, אשר נרכש מכספי הלוואה מובטחת במשכנתה, שטרם הסתיים פירעונה. גם רכבו, שנרכש לצרכי עבודתו, הוא רכב ישן. כך שבכל מקרה, אין בבעלות הנאשם רכוש וכספים שניתן היה לחלט. מכל מקום, אף לפי הכרעת הדין, לא ניתן לומר שהנאשם גרף רווחים מהסמים וזאת בעיקר מאחר שהסמים מסוג מת' נתפסו בטרם הגיעו לידי.

33. בא-כוח הנאשם הוסיף, כי משיחותיו עם הנאשם ואשתו התרשם שהשלכותיו של ההליך הפלילי על חייהם קשות מאד ואף גרמו למשברים קשים ביניהם. כך בעיקר בשל הקושי של אשתו של הנאשם להתמודד עם עצם ההאשמות שבהן הואשם והורשע. משפחתה היא משפחה נורמטיבית, כל בני המשפחה אקדמאים, אין להם כל קשר לעיסוק בפלילים ואף כלל אינם מכירים אנשים העוסקים בעבירות מהסוג שבהן הורשע הנאשם. הם נאלצו לחוות בושה וקשיים רבים, בין השאר, גם במקום עבודתה של אשתו של הנאשם. אולם לדבריו, מה שמחזק אותה זו האמונה בחפותו, חרף הרשעתו.

34. במסגרת טיעונו לעונש העלה בא-כוח הנאשם טענות בעניין הרשעת הנאשם בעבירות שבהן הורשע, לעומת העבירות שבהן הורשע סער. בין השאר הלין על כך שהנאשם הורשע בייבוא סמים מסוג מת', בעוד סער הורשע בעבירות שעניינן סמים מסוג חשיש. בטענותיו, הפליג בא-כוח הנאשם אל הראיות בעניינים אלו, אך לא ראינו צורך להידרש אליהן ולפרטן. שכן, לעניין גזירת העונש ואף לעניין ההשוואה לעניינו של סער, נקודת המוצא היא הכרעת הדין בעניין כל אחד מהשניים. למעלה מהצורך נוסף, כי אף לפי הכרעת הדין בעניין הנאשם, חלקו של סער היה של בלדר, אשר לא היה מודע למשלוח סם מסוג מת' בחבילות. סער אף הדגיש בעדותו, שהתקבלה כאמינה, כי אילו ידע שבחבילות יש סם מסוג מת', לא היה משתף פעולה ואף הלין על כך שהנאשם ואיציק השתמשו בו והונו אותו (ראו עוד על כך בהכרעת הדין).

35. אשר לפסיקה שהגישה המאשימה ולמתחם העונש שביקשה, טען בא-כוח הנאשם כי הוא "הזוי ומנותק". לטענתו, סער היה הגורם המרכזי בעבירות, בעוד לנאשם לא היה קשר אליהן ולכן העונש שהושת על סער הוא העונש המרבי שניתן להשית על הנאשם. לטענתו, העובדה שסער עבר הליך שיקום, בשונה מהנאשם, נעוצה בכך שהנאשם לא

נזקק לכך. אמנם גם הנאשם וגם סער היו במצער במשך כחודש, אך לעומת סער, ששהה במסגרת טיפולית, הנאשם היה במעצר בית ממושך.

36. בעניין מדיניות הענישה טען בא-כוח הנאשם, כי לא ניתן להסתמך על פסקי הדין שהגישה המאשימה מהטעמים הבאים: רובם עוסקים בעבירות סמים מסוג קוקאין, מבלי שהוגשה חוות דעה המלמדת על זהות בין קוקאין או הירואין לבין סם מסוג מת', אשר לטענתו, דרגת חומרתו פחותה בהרבה; ברובם דובר בייבוא סמים במשקל העולה בהרבה על משקל הסמים שהנאשם הורשע בייבואם; באשר לפסקי הדין בעניין נאשמים שניהלו הוכחות, בדומה לנאשם, טען בא-כוח, כי עניינו של הנאשם שונה מאחר שדובר בראיות נסיבתיות (נעיר כבר עתה, כי הטענה אינה מדויקת וכי נטענה מבלי להפנות אל הפסיקה שהגישה המאשימה, שבחלק ניכר ממנה, דובר בהרשעה על סמך ראיות נסיבתיות); בחלקם דובר בנאשמים שלחובתם הרשעות קודמות, בשונה מהנאשם.

לעניין הענישה הנוהגת ולעניין מתחם העונש בעניין עבירות הסמים, הפנה בא-כוח הנאשם אל חמישה פסקי הדין, אשר תוכנם יפורט בהמשך הדברים (במסגרת הדיון בענישה הנוהגת).

37. לנוכח הפסיקה שאליה הפנה, טען בא-כוח הנאשם, כי מתחם העונש ההולם בנסיבות העניין הוא בין מאסר על תנאי, עונש הצופה פני עתיד, לבין מאסר בעבודות שירות למשך חודשים בודדים. עוד טען, כי יש לקבוע מתחם עונש אחד לכל העבירות, בהתאם לפסק הדין בעניין ע"פ 8754/13 סעדה נ' מדינת ישראל (15.1.2015), וכי אין מקום להפרדה שעשתה המאשימה לשני מתחמים. לטענתו, יש לראות בכל האירועים משום אירוע כולל אחד, בשל אופיים הזהה, דפוס ההתנהגות האחיד, רצף המעשים שנעשו בסמיכות זמנים והקשר בין העבירות שנדונו באישום השלישי אל שאר העבירות.

38. בסוף טענותיו העלה בא-כוח הנאשם טענות הנוגעות לחלקו של איציק בעבירות ובעניין חלקו של הנאשם ביחס לשני המעורבים האחרים, סער ואיציק. אלו תמצית טענותיו בעניינים אלו: לא ניתן לחלוק על חלקו המשמעותי של איציק בעבירות, בעוד המאשימה לא אמרה מה נעשה בעניינו, מה נעשה לשם קבלת גרסתו לעבירות או בעניין הסגרתו; גרסתו של סער, כי לא ידע ששתי חבילות הכילו סם מסוג מת', התקבלה, אך לא הייתה הצדקה לאי קבלת גרסת הנאשם, כי לא ידע מה תכולת החבילות; כשם שבקשר לשתי החבילות האחרונות סער הואשם והורשע בייבוא חשיש, כך צריך היה לנהוג לגבי הנאשם; הרשעת הנאשם התבססה בעיקרה, על עדותו של סער, אשר לטענתו, הייתה בעייתית מאד; את טענותיו בכל הנוגע להרשעתו של סער ולעונשו, לא יכול היה להעלות קודם לכן, מכיוון שתיקו היה חסוי.

39. אף אם הדבר בבחינת למעלה מהצורך, נבקש להעיר לעניין טענות אחרונות אלו כבר עתה.

ראשית, טענות בא-כוח הנאשם הנוגעות לעובדות ולראיות שעליהן מבוססת הרשעת הנאשם, אינן רלוונטיות לגזר הדין ולכן מקומן אינו במסגרת זו. בתמצית יוער, כי טענות אלו, לרבות הנטען בעניין גרסת הנאשם או הטענה כי הרשעתו התבססה בעיקרה על עדותו של סער, רחוקות מלהיות מדויקות ואף זאת בלשון המעטה בלבד. בכל מקרה, המענה

להן הובא בהכרעת הדין.

שנית, בעניין איציק, אין לנו אלא להפנות לדברי המאשימה בישיבת הסיכומים בעל-פה ובישיבת הטיעונים לעונש, כי לא תפרט מה נעשה בעניינו (ראו: פסקה 89 בהכרעת הדין; סיכומי המאשימה בעל-פה - עמ' 581, שורות 12-14; טענות המאשימה לעונש - עמ' 612, שורה 18).

שלישית, הטענה כי ההליכים בעניין סער היו חסויים או שתיקו היה חסוי, אינה נכונה ואף לא נתמכה בדבר. תיקו לא היה חסוי (למעט כמובן, התסקירים בעניינו). הדברים אף הובהרו ונבדקו במהלך ישיבת הטיעונים לעונש (ראו: עמ' 612 שורות 16-25). ההודעה על הסדר הטיעון בעניין סער והכרעת דינו ניתנו קודם לישיבת הסיכומים בעל-פה בעניין הנאשם, וגזר הדין בעניינו ניתן כחודשיים וחצי קודם למתן הכרעת הדין בעניין הנאשם. דבר לא מנע מההגנה לקבל את תוכן הסדר הטיעון ואת גזר הדין בעניין סער קודם לכן.

40. לבסוף, בא-כוח הנאשם חזר וטען כי אין להשית על הנאשם עונש חמור מזה שהושת על סער, חזר על הבקשה (מהדין מיום 15.7.2019) להפניית הנאשם לקבלת חוות-דעת הממונה על עבודות שירות, ביקש שהמאסר על תנאי יהיה לתקופה קצרה וכי לא יוטל קנס. זאת בשל קשייהם הכלכליים של הנאשם ואשתו, גם בעקבות תקופת מעצר הבית הממושכת של הנאשם. בתום טיעוניו הוסיף, כי בשל ההליך המשפטי הפך הנאשם לשבר כלי, וביקש כי בית המשפט ינהג בו במידת הרחמים.

דברי הנאשם

41. הנאשם פתח את דבריו בטענתו כי הורשע בעבירות שלא עבר ולשיטתו, נקלע אל ההליך הפלילי בשל מעשיו של אחיו איציק, בעוד שלטענתו, הוא אינו קשור אליהם. לדבריו, בעבר לא היה בקשר עם איציק, אך חידש את הקשר עמו לבקשת אמו. הוסיף (את אחת מגרסאותיו), כי נכשל בכך שמתוך רצון לחסוך כסף, הסכים לקבל מאיציק חבילות שבהן פרטי לבוש, אך לדבריו, פרט לכך לא עבר כל עבירה. הנאשם טען שמאז שהחלו ההליכים הוא "עובר גיהנום" מבחינת משפחתו וחבריו, גם בשל כליאתו בביתו. הוא היחיד שתומך באמו המבוגרת, החולה מאד, שלמרות זאת מסייעת להם בבישול אוכל ובקניות. עתה הורשה לבקרה רק בימי שישי ובכל פעם שהגיע אליה סייע לה בבית. הורי אשתו מבוגרים ואביה חולה מאד, אך בשל מעצר הבית, לא יכול היה לבקרו והדבר הקשה עליו מאד.

הנאשם טען כי מעולם לא הסתבך בפלילים, לא פשע, ולא נחקר במשטרה, אלא תמיד התרחק מצרות. כל חייו רק עבד, אך עתה, מאז החלה החקירה, חייו נהרסו. לדבריו, הוא איש עבודה שאוהב לעבוד, עושה את כל העבודות בעצמו ומעולם לא חיפש כסף קל. הוא סיפר על עבודתו בהתקנת מערכות כיבוי אש במקומות מסווגים וטען שתמיד ניתן בו אמון. גם לאחר שפוטר, המשיך לחפש עבודות מזדמנות ועבד הרבה בגינה. למרות שאביו, שנפטר, לא הוריש להם דבר, לא נלחם על כך, אלא סייע לאמו כפי יכולתו. כן סיפר על שירותו הצבאי ביחידה מובחרת (מורן), שבה שירת גם במילואים, עד סגירתה.

בסוף דבריו פנה הנאשם בבכי ובתחינה, שלא יושת עליו עונש מאסר בפועל. לדבריו, הוא לא שייך לעולם העברייני והוא סובל מאד מהשלכותיו של ההליך המשפטי על חייו, על משפחתו ועל אמו, שלא מודעת לחומרתם.

ו. **דין**

(1) קביעת מתחם העונש ההולם

העבירות שלגביהן ייקבע עונשו של הנאשם

42. בהתאם להכרעת הנאשם הורשע כאמור, בעבירות שבהן הואשם בכתב האישום (באישום הראשון: יבוא סם מסוכן מסוג חשיש במשקל 400 גרם עם אחרים, בשווי 45,000 ₪; באישום השני: יבוא סם מסוכן מסוג מת' במשקל כולל של 833.61 גרם נטו, ששווי כ-292,000 ₪ עם אחרים (בהכרעת הדין ובהתאם לסעיף 184 בחוק סדר הדין הפלילי (להלן בחלק זה - **סעיף 184**)) יבוא זה פוצל לשתי עבירות: יבוא סם מסוג מת' במשקל 476 גרם נטו ובשווי 166,600 ₪ ב'חבילת המת' לסער'; יבוא סם מסוג מת' במשקל 357.61 גרם נטו, ששווי כ-125,160 ₪ ב'חבילת המת' לאנה'; באישום השלישי: שיבוש מהלכי משפט והשמדת ראיה).

נוסף על עבירות אלו וכאמור, בהתאם לבקשת המאשימה, הנאשם הורשע על-פי סעיף 184 גם בשלוש עבירות של סחר בסם מסוכן ובשתי עבירות של ניסיון סחר בסם מסוכן.

43. הוראת סעיף 184, קובעת כי "בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בעבירה שאשמתו בה נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אף אם עובדות אלה לא נטענו בכתב האישום, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן". על כך מוסיפה הוראה זו, לאמור: "אולם לא יוטל עליו בשל כך עונש חמור מזה שאפשר היה להטיל עליו אילו הוכחו העובדות כפי שנטענו בכתב האישום".

לנוכח הוראת סעיף 184, יובהר אפוא, כי עונשו של הנאשם - כפי שאף הטעימה זאת המאשימה - שיידון להלן, ייקבע רק לגבי העבירות שבהן הורשע בהתאם ל"עובדות כפי שנטענו בכתב האישום", שהן עבירות יבוא סמים עם אחרים (סם מסוג חשיש במשקל 400 גרם; סם מסוג מת' במשקל 833.61 גרם נטו), שיבוש מהלכי משפט והשמדת ראיה.

מספר מתחמי הענישה שייקבעו

44. המאשימה טענה כי יש לקבוע שני מתחמי ענישה, אחד לעבירות הסמים ואחד לעבירות של השמדת ראיה ושיבוש מהלכי משפט, ואילו ההגנה טענה כי יש לקבוע מתחם עונש אחד.

המבחן שעל-פיו ייקבע מספר מתחמי הענישה הוא "מבחן הקשר ההדוק" (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014) (כבוד השופטת ד' ברק ארז, פסקה 5; כבוד השופט ע' פוגלמן, פסקה 2 (להלן - **עניין ג'אבר**; ע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' דלאל (3.9.2015) כבוד השופט נ' סולברג, פסקה 22 (להלן - **עניין דלאל**)). בהתאם לכך, "עבירות שיש ביניהן קשר הדוק ייחשבו לאירוע אחד" (עניין ג'אבר, כבוד השופטת ד' ברק-ארז, שם). לשם כך נקבעו בפסיקה מבחני עזר שונים ובהם, אם ניתן להצביע על שיטתיות בעבירות, אם התרחשו בסמיכות זמן או מקום וכן "האם השקפה על העבירות כעל כמה אירועים תהא מלאכותית, באופן שיגרע ממהות העניין בכללותו, או שלא ישקף את סיפור המעשה כהווייתו" (עניין דלאל, שם).

45. על-פי מבחנים אלו וכפי שטענה המאשימה, יש לקבוע שני מתחמי ענישה. מתחם אחד לכל עבירות הסמים, אשר יש ביניהן קשר הדוק, בין השאר, בשל השיטתיות בעבירות והעובדה שנעברו ברצף, גם אם במשך מספר חודשים ולכן יחשבו לאירוע אחד לעניין מתחם העונש (על-פי סעיף 40ג(א) בחוק העונשין). לעומת זאת, עבירות השמדת הראיה ושיבוש מהלכי המשפט (האישום השלישי), הן אירוע נפרד, גם אם בעל זיקה לעבירות הסמים, שלגביהן ייקבע מתחם עונש נפרד (על-פי סעיף 40ג(ב) בחוק העונשין).

הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מהעבירות ומידת הפגיעה בערכים אלו

46. **עבירות הסמים** - הערכים שעליהם נועדו עבירות הסמים להגן הם בריאות הציבור ושלומו הפיזי והנפשי. כן נועדו הן להגן מפני הנזק העקיף הנגרם מעבירות אלו ובכלל זה, נזקי עבירות רכוש, אלימות ועוד כיוצא באלו עבירות הנעברות לעתים תכופות לשם מימון הסמים והשגתם.

חומרת עבירות הסמים שבהן הורשע הנאשם נלמדת מהענישה הקבועה לגבי עבירות אלו, העומדת על מאסר עד עשרים שנה (סעיף 19א בפקודת הסמים). על חומרתן של עבירות סמים, על הצורך בעקירתן מהשורש תוך מתן ביטוי לנזק הרב הנובע מהן, עמד בית המשפט העליון פעמים רבות ולמעשה, כל אימת שנדרש לענישה בשל עבירות סמים (ראו בין השאר: ע"פ 972/11 מדינת ישראל נ' יונה (4.7.2012), כבוד השופט נ' הנדל, פסקה 4; ע"פ 4998/95 מדינת ישראל נ' אוקטביו, פ"ד נא(3) 769 (1997), כבוד השופט מ' חשין, עמ' 787; עניין שמאי, כבוד השופט מ' חשין, פסקה 7). זה שנים רבות שבית המשפט העליון שב ומדגיש את "הצורך להטיל עונשים חמורים, מכאיבים ומרתיעים ביותר בגין עבירות של יבוא סמים מסוכנים וסחר בהם" (ע"פ 376/89 לובטון נ' מדינת ישראל, פ"ד מה(4) 309 (1991), כבוד השופט ג' ברק, פסקה 4 (להלן - **עניין לובטון**)). כך בעודו אף חוזר ומדגיש לאמור, "כתבנו חזרנו וכתבנו, כי לא צריך להסתפק באמירות בעלמא בנושא זה כלפי חוץ, אלא צריך ליישם מדיניות זו הלכה למעשה ולהטיל עונשים השואפים לעונש המירבי שבית המשפט מוסמך להטילו" (שם).

הנאשם הורשע ביבוא סמים מסוג חשיש וביבוא סמים מסוג מת'. לגבי הצורך בהחמרה בענישה בעניין עבירות סמים בכלל ובעניין עבירות סמים הנוגעות לסמים קשים ופחות מוכרים, דוגמת סם מסוג מת', אמר בית המשפט העליון, כי "אכן, חומרתן של עבירות סמים מסוכנים היא גבוהה, ומחייבת ענישה בהתאם. עניין זה הודגש, חוזר והדגש, על ידי בית משפט זה... בענייננו, יש פן נוסף בחומרת עבירת הסמים. עסקינן בסוג סם חדש יחסית לעומת סמים מוכרים יותר. כניסתו של סם חדש לזירה דורשת תגובה של ענישה הולמת. כל סם וקהל היעד שלו. כל סם ומרכיבי המשיכה שלו -

מחיר, נגישות, תגובה פיסית. נדמה, כי ריבוי סוגי הסמים מביא לעלייה בשימוש בסמים בכללותו" (עניין יהודה, כבוד השופט נ' הנדל, פסקה 5. באותו עניין, דובר בסם מסוג Methylnmethcathinone, הידוע כ"סם פיצוציות").

בעניין דרגת חומרתו של סם מסוג מת', לא ניתן לקבל את טענתו של בא-כוח הנאשם, שלפיה הדבר לא הוכח. זאת מהטעמים הבאים: ראשית, מטעם המאשימה הוגשה חוות-דעת מומחית של הגב' קרן לרנר (שאף נחקרה על חוות-דעתה - עמ' 139-142), שלפיה מחירו של סם מסוג מת' גבוה ועומד על כ-350 ₪ לכל גרם (ת/40. כן ראו: פסקאות 12, 16 ו-177 בהכרעת הדין). כידוע, מחיר גבוה של סם מלמד על דרגת חומרתו; שנית, המידע בעניין מרכיביו של סם מסוג מת' ובאשר למידת מסוכנותו, מצוי במרשתת, באתרים של גורמים רשמיים, והוא בבחינת נחלת הכלל. על-פי מידע זה, זהו סם כימי סינתטי פסיכו-אקטיבי, ממריץ וממכר שמחירו גבוה מאד. באתר של 'האיגוד הירושלמי למאבק בסמים ובאלכוהול', נאמר לגבי סם מסוג מת', כי "הבעיה האמיתית היא שהסם ממכר מאוד ושימוש לאורך זמן יש לו השפעות קשות ביותר על הגוף, המוח, והנפש" (<https://www.igudjr.org.il/info-metam>). לעניין הסתמכות על אתרים מסוג זה, לגבי מידע בעניין מאפייניהם של סמים מסוגים שונים, מידת מסוכנותם והשלכותיהם, ראו למשל: עניין שמאי, פסקה 5); שלישית, משנמצא כי מדובר בסם בדרגת חומרה קשה מאד, אין עוד רלוונטיות לשאלה אם דרגת חומרתו קשה מזו של סמים מסוג הירואין או קוקאין, או דומה לדרגת חומרתם. כפי שאמר לעניין זה בית המשפט העליון, "איני רואה צורך וטעם להיכנס לוויכוח... בדבר מידת הקטלניות היחסית של הסם הירואין בהשוואה לסם קוקאין. שני סוגי הסם האלה הינם סמים קשים ומסוכנים ביותר, ומוכן אני לצאת מההנחה, כי הפגיעה הרעה של שניהם חמורה באותה מידה" (עניין לובטון, כבוד השופט ג' ברך, פסקה 5). אף אנו נצא מההנחה כי פגיעתו הרעה של סם מסוג מת' דומה לזו של סמים מסוג הירואין או קוקאין; רביעית, בפסיקה שהוגשה מטעם ההגנה לשם תמיכה במדיניות הענישה הנוהגת (שתפורט בהמשך), נכללה גם פסיקה בעניין ענישה על עבירות סמים בקשר להירואין ולקוקאין. כך שדומה כי אף ההגנה מצאה לנכון להשוות בין סמים אלו לסם מסוג מת'.

דרגת חומרתו של סם מסוג מת', מחייבת אפוא, לראות בעבירות שעבר הנאשם בקשר לסם מסוג זה, משום עבירות שנעברו תוך פגיעה בעוצמה גבוהה בערכים שעליהם העבירות נועדו להגן.

47. עבירה של השמדת ראיה ועבירה של שיבוש מהלכי משפטי - בית המשפט העליון עמד לא אחת, על תכליתן המרכזית של העבירות שנועדו להגן על טוהר ההליך המשפטי ועל תקינותו, ובכלל זה העבירות שבהן הורשע הנאשם (ע"פ 8721/04 אוחנה נ' מדינת ישראל (17.6.2007), כבוד השופטת א' פרוקצ'יה, פסקה 21 (להלן - עניין אוחנה)). כן ראו בעניין רע"פ 7153/99 אלגד נ' מדינת ישראל, נה(5) 729 (2001), כבוד השופטת ד' ביניש, עמ' 738, שקביעותיו נדונו בהרחבה בהכרעת הדין).

כך נאמר בעניין אוחנה לעניין תכליתן של עבירות אלו (שם):

"מערכת משפט ראויה ותקינה, המכוונת לחשיפת האמת ולעשיית צדק, והזוכה לאמון הציבור, היא מאושיות יסוד של חברה דמוקרטית. חברה הפועלת בלא מערכת משפט צדק שהציבור שם בה את מבטחו, היא חברה הנשלטת על ידי אלימות, אשר בה כבוד האדם ובטחונו עומדים בסכנה. על רקע זה, נקבעו נורמות פליליות האוסרות פגיעה בסדרי השלטון והמשפט, ובכלל זה שיבוש עשיית משפט (סימן

א' בפרק ט' לחוק העונשין). בגדר נורמות אלה האיסור על עדות שקר, על בידוי ראיות, על השמדת ראיה, על הדחה בחקירה ובעדות, על הטרדת עד ועל שיבוש מהלכי משפט. תכליתן המרכזית של נורמות אלה, והאיסור על שיבוש מהלכי המשפט בכלל זה - הינה להגן על טוהר ההליך השיפוטי ועל תקינותם של הליכים משפטיים, ולהבטיח קיומה של מערכת תקינה של עשיית משפט צדק, הראויה לאמון הציבור (רע"פ 7153/99 אלגד נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(5) 729, 743).

בענייננו, כפי שעמדה על כך המאשימה בטיעוניה, מידת הפגיעה בערכים שעליהם נועדו להגן העבירות של שיבוש מהלכי משפט והשמדת ראיה, שבהן הורשע הנאשם, היא בעוצמה גבוהה. כפי שפורט בהכרעת הדין, הנאשם השמיד את מכשיר הטלפון שלו מיד לאחר שנודע לו שהמשטרה בעקבותיו. הוא עשה כן מתוך מטרה לשבש את החקירה, למנוע את האפשרות להגיע לחקר האמת ובעיקר כדי למנוע את הפללתו ואת חשיפת העבירות שעבר. הנאשם אמנם הצליח בהכשלת החקירה. בנסיבות אלו ובהינתן העובדה שהעבירות נעברו מתוך רצון להסתיר את עבירות ייבוא הסמים החמורות שעבר הנאשם, יש לראות בכך חומרה יתירה (לעניין עוצמת החומרה במצב שבו העלמת הראיות נועדה להסתיר עבירה חמורה שעבר הנאשם עצמו, ראו: תפ"ח (ת"א) 52738-01-12 מדינת ישראל נ' קומשין (29.10.2014). גזר הדין אושר בעניין ע"פ 8512/14 קומשין נ' מדינת ישראל (18.7.2016) (להלן - עניין קומשין).

מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות שבהן הורשע הנאשם

48. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה טווח ענישה רחב במקרים שבהם נאשמים הורשעו בעבירה של ייבוא סמים קשים, בין בהיותה עומדת לעצמה ובין לצד עבירות נוספות. בעניין עבירות של שיבוש מהלכי משפט והשמדת ראיה, נראה כי טווח הענישה מצומצם יותר. להלן הפסיקה שהוגשה מטעם הצדדים.

49. **הפסיקה מטעם המאשימה בעניין עבירות הסמים** - בעניין מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של ייבוא סמים קשים, המאשימה הגישה שמונה-עשר פסקי-דין (כמפורט בת/64). ברובם נקבעו עונשיהם של מי שהורשעו לאחר שמיעת ראיות ובחלק ניכר מהם, בדומה לעניינו של הנאשם, דובר בנאשמים שלא היו לחובתם הרשעות קודמות. אלו פסקי הדין שהוגשו מטעם המאשימה.

(1) ע"פ 3759/18 כהן נ' מדינת ישראל (16.7.2019) (להלן - עניין כהן) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של קשירת קשר לפשע וייבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 3.711 ק"ג. המערער נעדר הרשעות קודמות. הושתו עליו בין השאר, 7 שנות מאסר.

(2) ע"פ 6874/17 זנזורי נ' מדינת ישראל (19.3.2019) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של קשירת קשר לפשע, ניסיון ייבוא סמים וייבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 486 גרם, השמדת ראיה ושיבוש מהלכי משפט (הבלדר שבלע את הסמים, נפטר לאחר שהתפרקו בגופו). למערער הרשעות קודמות רבות, אך בשל הטיפול המוצלח שעבר, כאמור בתסקיר שירות המבחן ולנוכח השינוי החריג שעבר, הופחת עונשו מ-7 שנות מאסר (84 חודש) ל-80 חודשי מאסר.

עמוד 20

- (3) ע"פ 3669/13 גולן נ' מדינת ישראל (18.12.2016) (להלן - **עניין גולן**) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של קשירת קשר לפשע וייבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 1.142 ק"ג. למערער הרשעות קודמות. הושתו עליו 6.5 שנות מאסר, מאסר על תנאי וקנס בסך 20,000 ₪.
- (4) ע"פ 3623/13 ברון נ' מדינת ישראל (26.11.2014) (להלן - **עניין ברון**) - המערער הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של קשירת קשר לפשע, מספר עבירות של ייבוא ומסחר בסמים עם אחרים, החזקה ושימוש בסמים, הכנה וייצור סמים וניסיון למסחר בסמים. בין השאר נתפסו סמים מסוג קוקאין במשקל 700 גרם. למערער הרשעות קודמות. הושתו עליו 8 שנות מאסר ומאסר על תנאי. הכסף שנתפס חולט.
- (5) ע"פ 1720/14 טורו נ' מדינת ישראל (30.4.2015) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של קשירת קשר לפשע, ייבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 1,272 גרם עם אחרים והחזקת סמים שלא לצריכה עצמית. המערער אב לשבעה ילדים, סובל מבעיות רפואיות ואינו אזרח ישראל. הושתו עליו 5 שנות מאסר ומאסר על תנאי. בערעור הופחת ל-4.5 שנות מאסר בשל מצבו הרפואי (העובדות פורטו בגזר הדין: ת"פ (מחוזי ת"א) 22062-04-13, מיום 30.1.2014).
- (6) ע"פ 2661/13 יחיב נ' מדינת ישראל (18.2.2014) (להלן - **עניין יחיב**) - שלושת המערערים הורשעו לאחר שמיעת ראיות בעבירות של קשירת קשר לפשע וייבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 880 גרם, שייבאו באמצעות בלדר. על המערער 1, שלחובתו הרשעות קודמות, הושתו 6 שנות מאסר, הפעלת מאסר מותנה חציו בחופף ומאסר מותנה. בערעור הופחת ל-59 חודשי מאסר (4 שנים ו-11 חודש). על המערער 2, צעיר ללא הרשעות קודמות, מטפל יחיד בסבו החולה, הושתו 4.5 שנות מאסר ומאסר מותנה. בערעור הופחת ל-42 חודשי מאסר (המערער 3 זוכה בערעור).
- (7) ע"פ 4763/11 יעקובי נ' מדינת ישראל (20.5.2014) (להלן - **עניין יעקובי**) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של קשירת קשר לפשע, ייבוא סמים, ניסיון ייבוא, החזקה ועסקה בסמים. הסמים שייבאו היו מסוגים שונים (קודאין, מורפין ותבאין) במשקל 14 ק"ג, ניסיון הייבוא היה לגבי סמים מסוגים וכמויות לא ידועים. המערער נעדר הרשעות קודמות, ניהל אורח חיים נורמטיבי, לא היה הדמות המרכזית. הושתו עליו 12 שנות מאסר, מאסר מותנה וקנס בסך 10,000 ₪.
- (8) ע"פ 1880/12 דואני נ' מדינת ישראל (2.2.2012) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של קשירת קשר לפשע, זיוף, שימוש במסמך מזויף והתחזות לאחר בצוותא, וייבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 3.82 ק"ג. המערער היה הגורם הדומיננטי. במהלך שירותו הצבאי ביחידה מובחרת נפגע פגיעה נפשית קשה שגרמה להתמכרותו לסמים. החל בגמילה וכנראה (לא נאמר) נעדר הרשעות קודמות. הושתו עליו בין השאר, 7 שנות מאסר (על השותף שהודה, הושתו 5 שנות מאסר).

- (9) ע"פ 1784/11 יעקבשווילי נ' מדינת ישראל (25.12.2011) (להלן - **עניין יעקבשווילי**) - שני המערערים הורשעו לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של קשירת קשר לפשע, ניסיון לייבוא סמים מסוג אופיום במשקל 2 ק"ג, ניסיון להחזקת סם והחזקת סם. באישום נוסף הורשעו ביבוא סמים והחזקת סמים. המערער 1 היה בקשר עם שולח החבילות מטורקיה אל מענו של המערער 2 שהודה בכך, אך טען שלא ידע מה תכולתו. על המערער 1, שלחובתו הרשעות קודמות ואף צירף תיקים, הושתו 8.5 שנות מאסר. על המערער 2, הנעדר הרשעות קודמות, נסיבות חייו קשות ונקבע כי עבר את העבירות על רקע ניצול מצוקתו, הושתו 4.5 שנות מאסר.
- (10) ע"פ 972/11 מדינת ישראל נ' יונה (4.7.2012) - המשיב הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של ניסיון יבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 2.5 ק"ג ובייבוא קוקאין במשקל 11 גרם. למערער הרשעה קודמת בארצות הברית (בעבירה של קשר לייבוא סמים שבעטיה נשא ב-58 חודשי מאסר). הושתו עליו 6 שנות מאסר ומאסר מותנה. בערעור הוחמר עונשו ל-8 שנות מאסר.
- (11) ע"פ 10254/09 דהן נ' מדינת ישראל (3.5.2012) (להלן - **עניין דהן**) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של קשירת קשר לפשע, ייבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 1,940.76 גרם, ובהחזקת סמים שלא לצריכה עצמית. המערער נעדר הרשעות קודמות, צעיר, חלקו היה "חייל" פשוט בשרשרת הסם". הושתו עליו 12 שנות מאסר, מאסר מותנה וקנס בסך 30,000 ₪.
- (12) ע"פ 9482/09 שמעון ביטון נ' מדינת ישראל (24.7.2011) (להלן - **עניין שמעון ביטון**) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של קשירת קשר לפשע וייבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 1,268 גרם, שיובא בשתי פעמים באמצעות בליעה. למערער הרשעות קודמות. הושתו עליו 6.5 שנות מאסר, מאסר על תנאי וקנס בסך 10,000 ₪.
- (13) ע"פ 2587/09 אבו רקייק נ' מדינת ישראל (28.3.2010) - המערער הורשע במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של ייבוא סמים מסוג הרואין במשקל 910 גרם. המערער נעדר הרשעות קודמות, כבן 50 ואב לשלושה עשר ילדים. הושתו עליו 7.5 שנות מאסר, מאסר על תנאי ופסילת רישיון נהיגה. כמו כן, חולט רכבו שבאמצעותו יובאו הסמים מירדן.
- (14) ע"פ 7486/07 בר ששת נ' מדינת ישראל (19.3.2009) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של קשירת קשר לעשיית פשע, ייבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 2,765.9 גרם, החזקת סם שלא לצריכה עצמית, ניסיון להחזקת סמים שלא לצריכה עצמית והחזקת נכס חשוד כגנוב. ייבוא הסמים היה במשלוח חבילה שהכילה את הסמים לכתובת אמו המנוחה של המערער. למערער הרשעות קודמות בין השאר בעבירות סמים. הושתו עליו 9.5 שנות מאסר ומאסר על תנאי.
- (15) ע"פ 9336/06 גבריאל ביטון נ' מדינת ישראל (7.11.2007) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות,

בעבירות של ניסיון לייבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 96.5 גרם, ניסיון להחזקת סמים שלא לשימוש עצמי והחזקת סמים מסוג חשיש לשימוש עצמי. הסמים נשלחו בחבילה מברזיל. למערער הרשעות קודמות רבות. הושתו עליו 4.5 שנות מאסר, מאסר על תנאי וקנס בסך 10,000 ₪.

(16) ע"פ 7052/06 יגאלי נ' מדינת ישראל (27.4.2009) (להלן - **עניין יגאלי**) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של קשירת קשר לפשע וייבוא סמים. דובר בייבוא חבילה שבה 140 גרם קוקאין ובייבוא 738 גרם קוקאין באמצעות בלדר. המערער נעדר הרשעות קודמות, הוסמך לרבנות, סיים לימודי משפטים והחל בהתמחות, עסק בהתנדבות בפעילות עם נערים במצוקה. הושתו עליו 10 שנות מאסר ומאסר על תנאי. בשל תקופת המאסר הממושכת, לא הוטל קנס.

(17) ע"פ 4484/05 גונן שגב נ' מדינת ישראל (8.8.2006) - המערער הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של ניסיון לייבוא סמים, החזקת סמים, זיוף מסמך, שימוש במסמך מזויף וקבלת דבר במרמה, שלושתן בנסיבות מחמירות. ניסיון הייבוא היה לגבי 32,000 כדורי אקסטזי. עבירות הזיוף נגעו לשימוש בדרכון דיפלומטי מזויף. הסדר הטיעון נחתם לאחר שמיעת חלק ניכר מהראיות, לרבות שמונה עדים שהגיעו מהולנד. המדינה הגבלה לטעון לעונש שלא יעלה על חמש שנות מאסר. לנאשם הרשעה קודמת בהונאה בכרטיס חיוב. הושתו עליו 5 שנות מאסר, מאסר מותנה, קנס בסך \$27,500 ועיקול רכוש. חרף הביקורת על הסדר הטיעון המקל, הוא אומץ בשתי הערכאות.

(18) ע"פ 376/89 לובטון נ' מדינת ישראל, פ"ד מה(4) 309 (1991) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירה של ייבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 1,453.89 גרם, שיובא בחבילה מקולומביה. למערער הרשעות קודמות לא משמעותיות והיה זה מאסרו הראשון. הושתו עליו 15 שנות מאסר.

50. **פסיקה נוספת מטעם המאשימה בעניין עבירות סמים** - מטעם המאשימה, הוגשה פסיקה נוספת לתמיכה בטענותיה השונות. אף מפסיקה זו ניתן ללמוד על מדיניות הענישה הנוהגת, כלהלן:

(19) ע"פ 6886/17 מרסל נ' מדינת ישראל (24.4.2018) - המערער הורשע על-פי הודאתו, בעבירות של קשירת קשר לפשע, ייבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 3,033.69 גרם והחזקת סמים שלא לצריכה עצמית. המערער, אזרח זר, גדל במשפחה מאמצת לאחר שננטש כשהיה בן 3, סיים לימודי רפואה בברזיל ועמד לפני קבלת תעודת הסמכה. סייע חלקית למשטרה לנסות ללכוד מעורבים נוספים (ככל הנראה נעדר הרשעות קודמות). הושתו עליו 56 חודשי מאסר, מאסר מותנה וכספו חולט.

(20) ע"פ 3022/15 גרינשפן וחזיזה נ' מדינת ישראל (7.11.2016) (להלן - **עניין גרינשפן וחזיזה**) - שני המערערים הורשעו לאחר שמיעת ראיות באותן עבירות: קשירת קשר לפשע, ייבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 200.8 גרם ברוטו והחזקת סמים שלא לצריכה עצמית. בשל השונות המשמעותית בחלקם בעבירות, נסיבות חייו הקשות והחריגות מאד של גרינשפן והעובדה שהיה נעדר הרשעות קודמות, הושתו

עליו 3 שנות מאסר ומאסר מותנה. על חזיזה, שחלקו היה משמעותי יותר והיו לו הרשעות קודמות, הושטו 4.5 שנות מאסר ומאסר מותנה. בשל ההליך השיקומי שחזיזה החל ותוך התחשבות בנסיבותיו האישיות (גירושיו וניתוק מילדיו החיים באוסטרליה), הופחת עונשו בערעור ל-4 שנות מאסר (ע"פ 3022/15 מיום 7.11.2016). הדיון בערעורו של גרינשפן נדחה, ולאחר תהליך שיקום ארוך שעבר ולנוכח נסיבותיו החריגות, הופחת עונשו בהסכמה ל-6 חודשי מאסר בעבודות שירות, צו מבחן ומאסר מותנה (ע"פ 2361/15 מיום 20.2.2017).

(21) ע"פ 1635/14 יהודה נ' מדינת ישראל (21.8.2014) - המערער הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של קשירת קשר לפשע, ייבוא סמים מסוג Methylnmethcathinone (הידוע כ"סם פיצוציות") במשקל 3,937.35 גרם נטו, החזקת סמים שלא לצריכה עצמית והסתייעות ברכב לעשיית פשע. המערער, צעיר המנהל אורח חיים נורמטיבי, הנעדר הרשעות קודמות. הושטו עליו 30 חודשי מאסר, מאסר מותנה וקנס בסך 25,000 ₪.

51. **הפסיקה מטעם המאשימה בעניין העבירות של שיבוש מהלכי משפט והשמדת ראיה** - בעניין זה הוגשו מטעם המאשימה ארבעת פסקי הדין הבאים:

(1) רע"פ 3601/17 טולמסוב נ' מדינת ישראל (7.5.2017) - המבקש הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בשתי עבירות של השמדת ראיה. לאחר אירוע ירי, הוא העלים קליעים מזירת העבירה, ניתק מצלמות הבטחה והחביא מכשירי הקלטה שנמצאו מאוחר יותר. נקבע מתחם עונש בין 10 ל-24 חודשי מאסר. הושטו עליו 12 חודשי מאסר ומאסר מותנה. הערעור נדחה בבית המשפט המחוזי (עפ"ג (מחוזי מרכז) 29151-12-16 מיום 9.4.2017) וכן נדחתה בקשת רשות הערעור.

(2) ת"פ (שלום רשל"צ) 26374-11-09 מדינת ישראל נ' קרליק (3.1.2012) - הנאשם הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה של השמדת ראיות הקשורות ברצח. עונשו הועמד על 24 חודשי מאסר ומאסר מותנה.

(3) ע"פ 8512/14 קומשין נ' מדינת ישראל (18.7.2016) (להלן - **עניין קומשין**) - המערערות הורשעו לאחר שמיעת ראיות בשורה של עבירות חמורות ובכלל זה עבירות רצח, הצתה וכן השמדת ראיה ושיבוש מהלכי משפט. מאחר שהעבירות נלוו לעבירות החמורות שאותן ביקשו המערערות להסתיר, קבע בית המשפט המחוזי כי מתחם העונש הוא בין 3 ל-5 שנות מאסר. עונשן בקשר לעבירות אלו ולעבירת ההצתה, שנעברה לשם השמדת ראיות, הועמד על 5 שנות מאסר, מתוכו 4 יחפפו את מאסר העולם שהושת עליהן (תפ"ח (ת"א) 52738-01-12 מיום 29.10.2014). הערעור נדחה.

(4) ת"פ (מחוזי ת"א) 58148-11-14 מדינת ישראל נ' מלכה (17.6.2015) (להלן - **עניין מלכה**) - ארבעת הנאשמים הורשעו על-פי הודאתם במסגרת הסדר טיעון בשורה של עבירות נשק וקשירת קשר

לפשע. שניים מהנאשמים הורשעו גם בעבירה של שיבוש מהלכי משפט, שלגביה נקבע כי מתחם העונש הוא בין 12 ל-48 חודשי מאסר.

52. **הפסיקה מטעם ההגנה** - מטעם ההגנה הוגשו חמשת פסקי הדין שיפורטו להלן. בכלם דובר במי שהורשעו בעבירות סמים במסגרת הסדרי טיעון. באחד דובר גם בהרשעה בעבירות של שיבוש מהלכי משפט וניסיון להשמדת ראיה.

(1) ת"פ (מחוזי מרכז) 11608-07-16 מדינת ישראל נ' היימפלד (6.1.2019) - הנאשם הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, שגובש לאחר תום שמיעת הראיות, בעבירה של סיוע לייבוא סמים מסוג MDMA, שכללו 13,189 טבליות ואבקה במשקל 1,302.44 גרם, שנתפסו. נקבע כי חלקו של הנאשם בעבירה היה משמעותי, מאחר ששימש בלדר להעברת הסמים, אך הוא לא היה החוליה המרכזית או ראש הפירמידה. הנאשם צעיר, נעדר הרשעות קודמות, נשוי ואב לשני פעוטות. בשל הסכמת המאשימה לקביעת מתחם עונש מופחת מהמתחם המתאים, הוא הועמד על מאסר בין 24 ל-42 חודש. בית המשפט מצא לחרוג לקולה ממתחם העונש בשל הליך השיקום המשמעותי ויוצא הדופן שעבר הנאשם, השינוי המשמעותי שעבר בחייו וכדי שלא לפגוע בתהליך זה. על הנאשם הושת עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי, צו מבחן לשנה וקנס.

(2) ת"פ 1037/04 (מחוזי נצרת) מדינת ישראל נ' אבורמד (3.3.2004) - שתי הנאשמות הורשעו על-פי הודאתן במסגרת הסדר טיעון, שכלל גם הסכמה בעניין העונש. נאשמת 3 הורשעה בסיוע לייבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 490.64 גרם. הנאשמת 2 הורשעה בעבירות של קשירת קשר לפשע, סיוע לייבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 398.412 גרם, וסיוע לייבוא סמים מסוג קוקאין במשקל 284 גרם. בית המשפט העיר כי העונש המוסכם חורג לקולה מהעונש המקובל, אך מצא לאמצו לנוכח נסיבותיהן האישיות החריגות של הנאשמות שהובילו אותן להיקלע לעבירות, העובדה שאחת צעירה מאד והשנייה אם לילדים קטנים, וכן היעדר הרשעות קודמות לשתיהן. העונש המוסכם שנקבע היה 6 חודשי מאסר, מאסר מותנה וקנס בסך 12,000 ₪.

(3) ת"פ (מחוזי נצרת) 1171/07 מדינת ישראל נ' לוגסי (15.7.2008) - הנאשמת הורשעה על-פי הודאתה במסגרת הסדר טיעון, בשתי עבירות של סחר בסמים, שתי עבירות של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, ניסיון להשמדת ראיה ושתי עבירות של שיבוש הליכי משפט. דובר בשלושה אישומים שעניינם הכנסת סמים לאסיר בכלא, וניסיון לעשות כן בהזדמנות אחרת, שנכשל בעקבות תפיסתה. בשני המקרים דובר בסם מסוג הירואין במשקל 10 גרם. כמו כן, בחקירתה נמנעה מלגלות את זהות מוסר הסמים. בשל גילה הצעיר, כבת 23, היותה מרקע נורמטיבי, ללא הרשעות קודמות, ניכר היה כי יש סיכוי רב לשיקומה בטרם תידרדר לעולם הפשע, משך מעצרה, ושהייתה הממושכת במעצר בית, הועמד עונשה על 340 שעות של"ץ, צו מבחן לשנה, מאסר מותנה וקנס בסך 10,000 ₪.

(4) ת"פ (מחוזי נצרת) 203/03 מדינת ישראל נ' חדר (18.4.2005) - הנאשם הורשע על-פי הודאתו

במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של קשירת קשר לפשע, ניסיון לסחר בסמים מסוג קנביס במשקל 50.280 ק"ג, וסיוע ברכב לעשיית פשע. המערער צעיר כבן 19, נעדר הרשעות קודמות, שחלקו פחות משל שני שותפיו. נקבע כי מלכתחילה היה מקום להשתת עונש משמעותי, אך מאחר שעונשם של שותפיו הועמד על מאסר למשך שנה, עונשו הועמד על 7 חודשי מאסר ומאסר מותנה.

(5) ע"פ 6657/17 מור נ' מדינת ישראל (11.11.2018) - על עובדות המקרה ניתן ללמוד מגזר הדין בת"פ (מחוזי מרכז) 332-10-16 (מיום 3.8.2007). המערער הורשעה בבית המשפט המחוזי על-פי הודאתה במסגרת הסדר טיעון בשתי עבירות של קשירת קשר לפשע, שתי עבירות של ייבוא סמים עם אחרים וסחר בסמים. באישום הראשון דובר בסם מסוג חשיש במשקל 6.1 ק"ג ו-789 בולי סם מסוג LSD ובאישום השני דובר בכ-130 כדורי חשיש במשקל של כ-1.3 ק"ג שהמערער ונאשם נוסף בלעו ופלטו מגופם לאחר הגעתם לארץ. המערער כתב 25, נעדרת הרשעות קודמות, נסיבות חייה קשות וחריגות והיא שיתפה פעולה מיד עם מעצרה. נקבע מתחם עונש בין 24 ל-60 חודשי מאסר. עונשה הועמד על 24 חודשי מאסר, מאסר מותנה וקנס. הכסף שנתפס ברשותה חולט.

במסגרת הערעור שנדון בבית המשפט העליון, הופחת עונש המאסר לשישה חודשי מאסר בעבודות שירות וכן ניתן צו מבחן. זאת כאמור שם, "בשל הנסיבות המיוחדות של שיתוף הפעולה בינה לבין רשויות האכיפה, לרבות הפעלתה על ידי המשטרה על מנת לאתר שותפיה; כאשר לכך מצטרף הליך השיקום הממושך שאותו היא עוברת, אשר קיבל משנה תוקף בזמן שחלף מאז מתן גזר הדין - תהליך שנמשך בהצלחה למעלה משנה וחצי. בנסיבות יוצאות דופן אלו ועל רקע הצטברותן, הואיל והענישה היא לעולם אינדיבידואלית", מצא בית המשפט העליון "לחרוג ממתחם הענישה ולהמיר את עונש המאסר בפועל" בעונש כאמור לעיל.

53. **מדיניות הענישה הנוהגת - סיכום:** הטענה העולה תדיר מפי ההגנה בעניין הפסיקה שמציגה המאשימה בעניין מדיניות הענישה הנוהגת, עלתה גם במקרה הנדון. אכן, המקרים שנדונו בפסיקה שהגישה המאשימה אינם זהים בנסיבותיהם למקרה הנדון. עבירות הסמים, מספר העבירות, סוגי הסמים, משקלם, וכן נסיבותיו של כל אחד מהנאשמים שעניינו נדון באותה פסיקה, שונה ממקרה למקרה. אולם בעת שמבקשים ללמוד על המדיניות הנוהגת, הדבר אינו נלמד מהשונה, אלא מהמשותף לאותם פסקי דין, שבהם נדונו עבירות זהות או דומות, בעניין סמים בדרגת חומרה זהה, בנסיבות שבהן הנאשם נעדר הרשעות קודמות, כפר באשמה וניהל הוכחות.

זאת בשונה מהפסיקה שהציגה ההגנה, שבמסגרתה הושתו עונשים מקלים בעקבות הודאת הנאשמים בעבירות או במסגרת הסדרי טיעון ובנסיבות שלגביהן נקבע כי היו חריגות במיוחד. המקרים שאליהם הפנתה ההגנה שונים באופן מהותי מהמקרה הנדון ורב בהם השונה על השווה. בכל חמשת פסקי הדין שאליהם הפנתה ההגנה, דובר בהרשעה על יסוד הודאה. בנסיבות דומות העיר בית המשפט כי "הפסיקה שהוצגה על ידי המערער רובה ככולה היא במסגרת הסדרי טיעון, וככלל, אין להקיש מענישה במסגרת הסדרי טיעון" לענישת נאשם שהורשע לאחר ניהול הוכחות (עניין דהן, פסקה 5). שכן כידוע, כפירה באשמה וניהול משפט אמנם אינם נזקפים לחובת נאשם, אך הודאה, הכרה באחריות וחרטה, מצדיקים הקלה משמעותית בענישה (סעיף 40א(6) בחוק העונשין. כן ראו לעניין זה: ע"פ 4597/13 פיצו נ' מדינת

ישראל (22.9.2014), כבוד השופט י' דנציגר, פסקאות 20-19).

כמו כן, בכל אותם פסקי דין שאליהם הפנתה ההגנה הדגישו בתי המשפט כי דובר בנסיבות חריגות ויוצאות דופן. בחלקם אף דובר בנאשמים (או נאשמות בשלושה מהמקרים), שעברו הליכי שיקום משמעותיים אשר הצדיקו הימנעות מהשתת עונש מאסר או עונש מאסר חמור שיפגע בתהליך השיקום (כמתחייב אף מסעיף 40ד(א) בחוק העונשין). כמו כן, בכל פסקי דין אלו דובר בנאשמים שחלקם בעבירות היה משני.

עוד יש לומר, כי בניגוד לטענת ההגנה, העובדה שהפסיקה שאליה הפנתה המאשימה עסקה ברובה בעבירה של ייבוא סם מסוג קוקאין, אינה מעלה או מורידה. כפי שכבר נאמר, סם מסוג מת', שבייבואו הורשע הנאשם, הוא סם מסוכן בדרגת חומרה גבוהה ואילו הסם מסוג חשיש שאף בייבואו הורשע הנאשם, היה בכמות גדולה ומשמעותית. כך גם לגבי שאר עבירות הסמים שבהן הורשע הנאשם. כך שבנסיבות אלו, השאלה אם קוקאין חמור ממת' או להפך, אינה מעלה או מורידה. כל זאת כאמור לעיל (במסגרת הדיון בערכים המוגנים שנפגעו מהעבירות).

מכל המקובץ עולה אפוא, כי טווח הענישה בעבירות שבהן הורשע נאשם בנסיבות דומות, הוא רחב, בין כ-3.5 שנות מאסר (למשל, עונשו של המערער 2 בעניין יחיב) לבין כ-10 שנות מאסר בפועל (למשל, עניינו של יגאלי). באשר לעבירות של שיבוש מהלכי משפט והשמדת ראיה, נראה כי טווח הענישה הוא בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל (בהתעלם מהנסיבות החמורות שנדונו בעניין קומשין).

שקילת הנסיבות הקשורות בעבירות [נסיבות "המעשה"]

54. בעת קביעת מתחם העונש ההולם, נשקלו הנסיבות שיפורטו עתה הקשורות במעשיי העבירות שעבר הנאשם, אשר יש בהן כדי להשפיע על חומרתן ועל אשמו (בהתאם לסעיף 40ט בחוק העונשין).

55. **ראשית**, העבירות נעברו לאחר תכנון מוקדם ובמשך תקופה ממושכת, עד תפיסתן האקראית של חבילות המת' שנשלחו, וזאת תוך ניצול גורמים תמימים ששימשו כתובת למשלוח החבילות (בהם, הוריו של סער, סבתו של סער, אמו של הנאשם). עבירות ייבוא הסמים שעבר הנאשם תוכננו בקפידה, והן נעברו לאחר תיאום מוקדם בין הנאשם לאיציק בדבר משלוח החבילות אל כתובות מרוחקות, שאינן כתובות של הנאשם (עובדה שאף מפריכה את דברי הנאשם במסגרת הטיועונים לעונש, כי התפתה לקבל פרטי לבוש מאחיו. שהרי אילו כך היה, היו החבילות נשלחות אל כתובתו). שלב נוסף בתיאום ובתכנון העבירות, היה התיאומים של הנאשם ושל איציק עם סער לאסוף את החבילות ולהביא אותן אל הנאשם, תוך הפעלת לחץ כבד על סער להזדרז באיסוף החבילות ובעוד שלגבי רובן, נאסר על סער לפתוח את החבילות והוא הונחה להביאן חתומות לידי הנאשם. כך גם נעשה תכנון מוקדם בכל הנוגע להעברות הכספים הקשורים בסמים, כך שיועברו מספר ידיים באופן שיטטש את העברתם. כל זאת כפי שפורט בהכרעת הדין.

גם בכל הנוגע לעבירות של השמדת הטלפון (השמדת ראיה ושיבוש מהלכי משפט), דובר במעשה מתוכנן, בעוד הנאשם ידע היטב אלו ראיות הוא מעלים וכי תכלית העלמתם היא למנוע את הפללתו.

56. **שנית**, חלקו היחסי של הנאשם בעבירות הוא משמעותי, כמפורט בהכרעת הדין. כפי שטענה המאשימה בצדק, לנוכח הכחשתו הגורפת, אכן יש קושי לדעת מי מהשניים, הנאשם או אחיו איציק, היה דומיננטי יותר, אך בכל מקרה, שניהם מלאו תפקיד משמעותי. איציק מילא את החלק של "יצואן" הסמים מארצות הברית והנאשם מילא את חלקו של "היבואן" בארץ. מכל מקום, כפי שטענה המאשימה, איש לא השפיע על הנאשם לעבור את העבירות, ואף ניכר מהראיות שהנאשם היה מי שהפעיל לחץ על סער למלא את תפקיד הבלדר, להזדרז באיסוף את החבילות מהכתובות שאליהן נשלחו ולמהר להביאן אליו.

57. **שלישית**, הנזק שהיה צפוי מעבירות הסמים הוא כאמור, חמור מאד. חלק מהסמים מסוג חשיש אמנם הגיע ונצרך בפועל, כך שהנזק נגרם. הסם מסוג מת' שהיה במשקל עצום, נתפס באופן אקראי. אלמלא נתפס, היה נזקו רב וחמור. באשר לעבירות של השמדת ראיה ושיבוש מהלכי המשפט, הרי שכאמור, הנזק שצפוי היה להיגרם, אמנם נגרם בפועל. שכן, כתוצאה מכך שהנאשם העלים את הטלפון מיד משנודע לו שהמשטרה בעקבותיו, נמנע מיצוי החקירה, ההליך שובש וכך נמנעה האפשרות של גילוי האמת במלואה.

58. **רביעית**, בהיעדר ראיות אחרות או גרסה אחרת, אין מנוס מהמסקנה שהמניע לעבירות הסמים החמורות שעבר הנאשם, היה בצע כסף, וכי לשם כך היה הנאשם מוכן לסכן את החברה בישראל באמצעות ייבוא סמים בין השאר, מסוג מת' בכמות עצומה. עובדה זו, שלפיה הנאשם פעל גם ממניעים כספיים, אף נתמכת בעבירות הנוספות שבהן הורשע (על-פי סעיף 184 בחוק סדר הדין הפלילי), שעניינן עבירות של סחר בסמים וניסיון לעבירות של סחר בסמים. נוסף לכך, את העבירות של שיבוש מהלכי משפט והשמדת ראיה עבר הנאשם לשם שיבוש ההליך המשפטי וכדי למנוע את אפשרות הפללתו בעבירות הסמים שעבר.

59. **חמישית**, הנאשם פעל כאמור, באופן מתוכנן ואף שלט במעשיו ובכל פעולותיו. חזקה עליו שאף הבין היטב את הדברים ובכלל זה, הבין היטב שהשמדת הטלפון בעת שנודע לו שהמשטרה בעקבותיו, תשבש את החקירה. גם הכחשתו הגורפת מאז מעצרו או הצגת גרסאות נטולות כל היגיון, מחזקת את העובדה שהנאשם הבין היטב את מעשיו בכל הנוגע לעיסוקיו בתחום הסמים (ייבוא וסחר) וכן את הפסול שבהם. ממילא הנאשם יכול היה להימנע מלעבור את העבירות. הן לא נכפו עליו, אלא מעשיו נעשו מתוך בחירתו ומכל מקום, הוא מעולם לא טען אחרת.

קביעת מתחם העונש ההולם - סיכום

60. מתחם העונש ההולם נקבע בהתאם לעקרונות ההלימה (שלפיו נדרש יחס הולם בין חומרת העבירות בנסיבות שבהן נעברו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו), תוך התחשבות בערכים החברתיים שנפגעו ממעשיו העבירות, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות שבהן נעברו העבירות. כל זאת כמפורט לעיל.

בהתאם לכך ולנוכח כל האמור, מתחם העונש ההולם במקרה הנדון בעניין עבירות הסמים שבהן הורשע הנאשם, הוא בין **3.5 שנות מאסר לבין 8 שנות מאסר בפועל**.

באשר לעבירות של שיבוש מהלכי משפט והשמדת ראיה, מתחם העונש ההולם במקרה הנדון הוא בין **12 חודשי מאסר** לבין **36 חודשי מאסר בפועל**.

(2) גזירת העונש המתאים לנאשם ושקילת נסיבות שאינן קשורות במעשה העבירה

נסיבות שאינן קשורות במעשי העבירות שבהן הורשע הנאשם [נסיבות "העושה"]

61. נסיבותיו של הנאשם שאינן קשורות במעשי העבירות וכן השיקולים שנשקלו בשלב גזירת העונש המתאים לנאשם, בתוך מתחם העונש ההולם (בהתאם לסעיף 40א בחוק העונשין), יובאו עתה.

62. **ראשית**, הנאשם כבן 47, נשוי זה כשמונה שנים, ללא ילדים. אין לחובתו הרשעות קודמות. על-פי דברי העדים שהעידו מטעם הנאשם ועל-פי דבריו שלו, במשך כל חייו ניהל אורח חיים נורמטיבי. בעברו שירת בצבא (שירות סדיר ומילואים) ביחידה מובחרת. במשך כעשרים שנה עבד כטכנאי בחברה להתקנת מערכות כיבוי אש במוסדות שונים ובין השאר במתקנים ביטחוניים, שהכניסה אליהם הצריכה סיווג בטחוני. לפני כעשור התחתן עם גלית, פסיכולוגית במקצועה. על-פי הנטען, מאז נישואיו התחבר הנאשם לבני משפחת אשתו, משפחה נורמטיבית, רובם אקדמאים, שאורח חיים עברייני זר להם לחלוטין. הנאשם גם סיפר על קשיים שחווה במשפחתו בצעירותו (כמפורט לעיל), אך מדבריו שלו ובמיוחד בשל גילו המתקרב לסוף העשור החמישי לחייו, ואף לנוכח אורח חייו הנטען, במשך רוב שנות חייו (לרבות, שירותו הצבאי, עבודתו ונישואיו), ספק אם אותם קשיים מצדיקים מתן משקל משמעותי במסגרת קביעת עונשו.

עם זאת, יש קושי בכל הנוגע לאופן שבו הוצג הנאשם, כמי שלכאורה, מנהל אורח חיים נורמטיבי הרחוק מאורח חיים עברייני ומהתנהלות עבריינית. בעניין זה יש להעיר שתי הערות:

האחת, כפי שטענה המאשימה בצדק, התנהלות הנאשם אינה אופיינית לאדם נורמטיבי, תמים וישר דרך. עובדות רבות, שפורטו בהרחבה בהכרעת הדין, אינן מצביעות על התנהלותו של מי שהתנהלות עבריינית זרה לו. כך בין השאר, עולה מהעובדות הבאות: השמדת הטלפון מיד משנודע לו כי המשטרה בעקבותיו; התנהלותו בכל הנוגע למשלוח החבילות ובכלל זה משלוחן אל כתובות מרוחקות; אופן התנסחותו ברמזים ובמילות קוד בהודעות הוואטסאפ, בעניין תיאום משלוח החבילות ואיסופן ובעניין עסקאות הסמים; האופן העקלקל שבו הועברו הכספים; התנהלותו בחקירת המשטרה; עיסוקיו בסמים ובסחר בסמים.

השנייה, ניכר היה באופן בולט, כי כל העדים שהעידו מטעם ההגנה במסגרת הראיות לעונש, הכירו את הנאשם רק במהלך העשור האחרון. כולם קשורים במשפחת אשתו, שלה הוא נשוי כשמונה שנים, וכי חלק ניכר מהדברים שסיפרו, כלל לא יכולים היו להיות ידועים להם מידיעתם האישית. היחיד שלכאורה, הכיר את הנאשם תקופה ממושכת יותר, היה מר עוזר, שכאמור לעיל, מכתבו לא היה חתום, לא ברור מדוע לא התייצב להעיד ואף מידת היכרותו את הנאשם לא הייתה ברורה. משלא התייצב, לא ניתן היה לברר זאת. יש לזכור כי הנאשם בן 47.5, אך באשר לחייו קודם לשנים האחרונות (עד גיל 40), למשפחתו, למעגל חבריו ומכריו שאינם קשורים באשתו, להתנהלותו במקום עבודתו בעבר או

בעניין כל דבר אחר מחייו, לא הובא אף לא עד אחד ואף לא מסמך אחד. הנאשם לא הציג אף לא מסמך אחד שהיה בכוחו לתמוך בעובדה אחת מבין העובדות שעליהן סיפר או בכל הנוגע לחייו קודם שהכיר את אשתו.

63. **שנית**, נשקלה הפגיעה במשפחת הנאשם, בעיקר אשתו, כפי שניתן היה ללמוד עליה מדברי העדים ומדברי הנאשם. בעיקר נשקלה, הפגיעה באמו המבוגרת והחולה של הנאשם, אשר כפי הנראה, הוא היחיד או העיקרי שסועד אותה. אולם, כפי שאף ציינה זאת באת-כוח המאשימה, נראה כי הנאשם אף ניצל באופן ציני את מצבה של אמו בכך שחבילת סמים נשלחה אל כתובתה, במסווה של פריטים שאיציק שלח אליה. מכל מקום, אף זאת כפי שטענה המאשימה, לא דובר בנסיבות אישיות או משפחתיות חריגות ואף לא בפגיעה חריגה במיוחד במשפחת הנאשם, החורגת מהפגיעה אשר חזקה כי נגרמת לכל משפחה ובעיקר משפחה נורמטיבית, שכן משפחתה מורשע ונדון למאסר. כך או אחרת וכפי שנקבע לא אחת, בעבירות סמים נסוגות הנסיבות האישיות והמשפחתיות של עובר העבירה מפני שיקולי הענישה האחרים ומפני האינטרס החברתי והציבורי המחייב החמרה בענישה (ראו בין השאר: עניין מרסל, כבוד השופט ח' מלצר, פסקה 13; עניין שמאי, כבוד השופט מ' חשין, פסקה 7; עניין יהודה, כבוד השופט נ' הנדל, פסקה 7; עניין ברון, כבוד השופט צ' זילברטל, פסקה 8; עניין יעקובי, כבוד השופט צ' זילברטל, פסקה 80).

64. **שלישית**, נשקלה העובדה שהנאשם במעצר בית זה כשנתיים וחודש, על כל הקשיים הידועים הכרוכים בעצם מעצר הבית. כן נשקלו באופן מיוחד הקשיים הנפשיים, הכלכליים והאחרים שעמם התמודדו הנאשם ואשתו בשל מעצר הבית הממושך, כפי שעמדו על כך שניהם וכן מר שאקי.

השוואה לעניינו של סער

65. נוסף לכל השיקולים והנסיבות שנדונו, נבחנו גם טענות הצדדים בכל הנוגע לעונש הקל יחסית שהושת על סער. בעניין זה, מקובלות עליו טענותיה של המאשימה, שלפיהן, בשל השונות המובהקת בין השניים, אין בעונשו של סער כדי להשליך על עונשו של הנאשם. אלו הם עיקרי הנימוקים לכך:

ראשית, סער הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בשלב מוקדם של ההליך המשפטי, לאחר שהודה כבר בעת חקירתו במשטרה. מדובר אפוא, במי שהכיר באחריותו לעבירות שעבר, שיתף פעולה ואף הביע חרטה כנה; **שנית**, חלקו של סער בעבירות היה קטן באופן משמעותי מזה של הנאשם. סער היה בבחינת "בלדר שוטה", כפי שכינתה אותו המאשימה, אשר ברוב המקרים לא ידע מה הכילו החבילות שהתבקש לאסוף ולהעביר אל הנאשם, מאחר שאף נאסר עליו לפתוח אותן. כך, בעוד שחלקו של הנאשם היה משמעותי בהרבה, כפי שפורט בהכרעת הדין בעניינו; **שלישית**, סוגי הסמים וכמויות הסמים שבקשר אליהם הורשע כל אחד שונים לחלוטין. סער הורשע רק בעבירות הנוגעות לסם מסוג חשיש ובכמויות פחותות מאלו שבהן הורשע הנאשם, אשר הורשע בעבירות הנוגעות לסם מסוג מת' שדרגת מסוכנותו רבה הרבה יותר ואף היה בכמויות גדולות (כפי שעמדנו על כך לעיל. כמו כן, לעניין העובדה שסמים מסוג חשיש נחשבים "פחות קשים", ראו למשל ע"פ 4915/15 ותד נ' מדינת ישראל (2.11.2015), כבוד השופט נ' הנדל, פסקה 3; ע"פ 6065/06 מדינת ישראל נ' חטואל (4.9.2006), כבוד השופטת ד' ברלינר; **רביעית**, סער לא הואשם וממילא גם לא הורשע, בעבירות של השמדת ראייה ושיבוש מהלכי משפט; **חמישית**, סער עבר הליך שיקום ממושך ומוצלח, כפי שאף עלה מדבריו בבית המשפט (קטע הפרוטוקול לפני גזר הדין בעניינו), אשר הצדיק חריגה משמעותית לקולה בעונשו, תוך

הימנעות מהטלת עונש מאסר בפועל שעלול היה לפגוע בשיקומו.

66. בשל שונות נסיבותיו של סער לעומת אלו של הנאשם, אין אפוא, מקום להשוואת עונשו של הנאשם לעונשו של סער. כאמור לעניין זה, "לא אחת נאמר בפסיקה כי אחידות הענישה אינה חזות הכול, אלא שיקול אחד במכלול השיקולים שעל בית המשפט לאזנם כדי להגיע לתוצאת הענישה הראויה. עקרון אחידות הענישה אינו נוסחה מתמטית ו'אינו יכול להוביל להעתקה מכאנית ומאולצת של עונשים או של שיקולי ענישה מנאשם אחד למשנהו' (ע"פ 2580/14 אבו ליל חסן נ' מדינת ישראל (23.9.2014)). גם אם הפער בין המערער לבין שותפו היה אמור להיות גדול יותר לחובת השותף, אין להסיק מכאן, בהכרח, כי יש להקל בעונשו..." (ע"פ 8627/14 דביר נ' מדינת ישראל (14.7.2015), כבוד השופט י' עמית, פסקה 6. כן ראו: עניין גולן, כבוד השופטת ע' ברון, פסקה 21).

בנוסף לכך במקום שבו העובדות שונות והעבירות שונות, ממילא אין מקום להשוואת הענישה (ראו והשוו: עניין ברון, כבוד השופט צ' זילברטל, פסקה 9; עניין יעקבשווילי, כבוד השופט א' רובינשטיין, פסקאות כב-כג; עניין שמעון ביטון, כבוד השופט ס' ג'ובראן, פסקאות 23-24 וכן הפסיקה המובאת שם). לכך אף יש להוסיף, כי כפי שנקבע לא אחת, אפילו מדובר בשותפים לעבירה, הרי שלא ניתן להשוות בין מי שהודה לבין מי שבחר לנהל את משפטו, "כך שאינו זכאי להקלה השמורה לנאשמים שנוטלים אחריות על מעשיהם" (עניין כהן, כבוד השופט י' עמית, פסקה 6).

67. למרות כל האמור וחרף השונות המובהקת בין הנאשם לבין סער, בשל הענישה המקלה מאד שהושתה על סער, לנוכח חלקו בעבירות שעבר הנאשם ומשום מראית פני הצדק, מצאתי לנכון לשיקול את העונש הקל שהושתה על סער, כנימוק המצדיק הקלה מסוימת בעונשו של הנאשם.

גזירת העונש המתאים לנאשם - סיכום

68. איזון בין השיקולים האמורים, לרבות עמדת המאשימה ועמדת ההגנה, מוביל לכך שיש להעמיד את עונש המאסר שיושת הנאשם בשל עבירות הסמים בשליש התחתון של מתחם העונש (בין 3.5 ל-8 שנות מאסר). את עונש המאסר בשל העבירות של שיבוש מהלכי משפט והשמדת ראיה יש להעמיד בשליש האמצעי של מתחם העונש (בין 12 ל-36 חודשי מאסר). זאת תוך חפיפה חלקית של עונשי המאסר.

בהתאם לכך, עונש המאסר בשל עבירות הסמים יועמד על 4 שנות מאסר בפועל ועונש המאסר בשל העבירות של שיבוש מהלכי משפט והשמדת ראיה יועמד על 18 חודש, בעוד 12 חודש מתוכם יהיו בחופף למאסר בשל עבירות הסמים. תקופת המאסר בפועל הכוללת, תהיה 4.5 שנים (54 חודש) וכן יושת מאסר מותנה.

69. בנוסף לכך ישלם הנאשם קנס בסך 20,000 ₪. שכן, הכלל הוא כי בעבירות סמים יש להשית גם קנס כספי משמעותי. זאת "הואיל ולעבירות סמים יש 'ערך', כלכלי, ויש להרתיע מביצוען גם באמצעות פגיעה ב'כיס' של המבצעים (...). - כך בין אם עסקת הסמים הושלמה והכסף מצא דרכו לכיסם של העבריינים, ובין אם לאו" (עניין גולן, פסקה 22. כן ראו את הפסיקה המובאת שם).

ז. גזר הדין - סיכום

70. על הנאשם נגזרים אפוא, העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל למשך 54 חודש, בניכוי ימי המעצר (מיום 5.9.2017 עד יום 29.10.2017).

ב. מאסר מותנה למשך שמונה חודשים. הנאשם לא יישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירה לפי סעיפים 13 ו-19א בפקודת הסמים.

ג. מאסר מותנה למשך ארבעה חודשים. הנאשם לא יישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירה לפי סימן א' בפרק ט' בחוק העונשין (עבירות שיבוש עשיית משפט), שעונשן שלוש שנות מאסר ומעלה.

ד. קנס בסך 20,000 ₪ או 80 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם תוך 60 יום מהיום.

71. הנאשם יתייצב ביום 5.11.2019 עד השעה 10:00, בבית הסוהר מעשיהו או במקום אחר על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון וכן עותק מגזר-הדין.

על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר (מס' טלפון: 08-9787377 או 08-9787336).

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך ארבעים וחמישה יום.

ניתן היום, כ"ה בתשרי תש"ף, 24 באוקטובר 2019, במעמד הנאשם ובאי-כוח הצדדים (כמפורט בפרוטוקול מהיום).

**תמר בר-אשר,
שופטת**